

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 24—	12—	6—	2—
v upravnistvu prejemati:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 22—	11—	5-50	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izložen vsek dan sveder izvenrednih medijev na praznikih.

Insatati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parie in zahvale vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inšerti t. t. d. to je administrativne stvari.

Poznamo št. 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odloči.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 25—	13—	6-50	2-30
za Nemčijo:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 30—	15—	7-50	2-50

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravištvu (spodaj, dverice levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 34.

Zvišanje deželnih doklad.

Vlada je torej vendarle potrdila v deželnem zboru sklenjeno zvišanje deželnih doklad in je dala s tem zadnji blagoslov nečloveškemu atentatu klerikalne stranke na žepu kranjskega prebivalstva.

Zvišanje kranjskih deželnih doklad je nesreča za vse prebivalstvo, kajti to zvišanje je tako hudo in kruto, da presega daleč davčne moči dežele in zlasti ljubljanskega mesta ter bo kar najbolj neugodno vplivalo na vse življenjske razmere. Že danes so se razmere skrajno neugodne, kajti država je bila za kranjsko deželo vedno le neusmiljena mačeha, ki ni za povzdiglo te kronovine nikoli nič resnega storila, tako da je Kranjska v gospodarskih in drugih ozirih daleč zaostala, med tem ko so se druge kronovine z vladno pomočjo in z vladnim denarjem visoko povzdignile in prišle do velikega blagostanja. Kranjska je za vladno citrona, ki jo je izprežala kolikor je mogla, zdaj pa jo še izročila klerikalcem, da iztisnejo iz nje zadnje sokove.

Nihče ne taji, da je bilo po klerikalni brezvestnosti zavoženo deželno gospodarstvo na Kranjskem nujno potrebno uredbe. Klerikalci so počenjali z deželnim denarjem, kakor pijanec, ki je zadel v loteriji. Razmetavali so denar s polnimi rokami, financirali z njim vso svojo stranko in vsa svoja gospodarska podjetja, podprli in preskrbeli z njim celo vrsto svojih pristašev in agitatorjev in sploh zapravljali brezmiselno, kakor morejo samo ljudje, ki nimajo nič respekta pred zaupanim jim denarjem. Da je moralo tako gospodarstvo spraviti deželo na rob propada, je čisto gotovo, a kriva ni samo klerikalna stranka, kriva je tudi vlada, ki je vse to ravnodušno gledala in nikoli niti platonično ni izrekla nobene pomisleka, prav kakor da ji je še vstrženo, če pripravijo klerikalci kranjsko prebivalstvo na beraško palico.

Kranjska dežela je vsled klerikalnega gospodarstva faktično naredila bankrot. Zakaj to je očiten bankrot, če se deželno gospodarstvo ne more več ganiti brez zvišanja do-

klad. Razume se ob sebi, da je bilo treba ta bankrot poravnati, kar se ne da drugače storiti, kakor z novimi dohodki. Ali eno je bilo vendar od vlade pričakovati, da bo namreč pri presoji, za koliko je treba doklade zvišati, postopala z vso previdnostjo in ne bo dovolila, da bi se prebivalstvu naložila nepotrebna bremena in doklade zvišale čez dejanske potrebe.

Toda tudi to se ni zgodilo. Vsi ugovori, vsi protesti so imeli namen opozoriti vlado, naj stvar vendar dobro preštudira in ozira se na davčne moči prebivalstva, prepreči vsako nepotrebno zvišanje doklad. A vlada se za to ni zmenila. Vlada ni nič vprašala, če je v deželnem zboru sklenjeno zvišanje doklad tudi res potrebno in nič se ni zmenila za to, če bi se ne dalo izhajati z manjšimi dokladi. Pri vladi se menda živi duši ne ljubi pogledati deželne proračune in računse zaključke ter druge izkaze, sicer bi morala vlada vedeti, da je v deželnem zboru sklenjeno zvišanje doklad dosti previsoko in nepotrebno in da bi se pri primerni štedljivosti lahko izhajalo z dosti manjšimi dokladi. Klerikalci so hoteli imeti visoke nove doklade, da bi mogli še dalje z deželnim denarjem tako delati, kakor doslej. Rekli so si: zdaj imamo sveder v rokah in zdaj bomo prebivalstvo odrli, da bomo lahko leta in leta počenjali kar bomo hoteli. Klerikalci računajo, da se bo prebivalstvo počasi navadilo na nove doklade in jim prizanevalo — sami pa se bodo z ljudskimi žulji mastili, kakor doslej še leta in leta.

Neodpustljivo je, kar je storila vlada in zlasti ji tega ne more in ne bo nikoli odpustila Ljubljana, katero zadene to neopravičeno in neutemeljeno zvišanje v najhujši meri. Cestni zakon in zvišane doklade — so za Ljubljano hujša katastrofa, kakor deset potresov. Z Ljubljano delajo klerikalci roko v roko z vlado tako, kakor bi jo hoteli po silni in za vsako ceno ugonobiti. Da bi klerikalni »rauschützli« radi Ljubljano opletili do kosti, to je naravno, a kakšen interes ima vlada na tem, da hoče Ljubljano naravnost uničiti, nam ni razumljivo, drugače, kakor da je

Ljubljana nositeljica slovenske narodne misli in naj bo zato kaznovana in materijelno ugonobljena, saj izstradano prebivalstvo nima nobene moči.

Zvišanje deželnih doklad je za prebivalstvo kranjske dežele nesreča, ki jo bo hudo čutilo in težko preneslo. Danes še sploh ni mogoče pregledati, kake bodo gospodarske posledice tega strašnega zvišanja, kajti s podraženjem živil in stanovanj, povišanjem vseh davkov se na eni strani vse podraži, na drugi pa nazadnje konsum in padajo cene. Kranjski vinogradnik bo to najhujše občutil. Pri tako napetih, težkih, nezdruživih gospodarskih razmerah, kakor vladna Kranjskem, spriči splošnega uboštva, ki vlada v tej deželi, je danes še nepregledno, kako velika bo nesreča, ki vam jo prinesejo zvišane doklade.

Kranjska dežela je, kakor revir, v katerem klerikalni lovci streljajo vse, kar jim pride pred puško, ker vedo, da tega revirja čez par let ne bodo več dobili v najem. Pri tem roparskem streljanju jih spremlja vladni blagoslov.

Državni zbor.

Dunaj, 12. marca.

Parlament je nudi danes skoraj natančno isto sliko, kakor pred tednom. Poslovniška debata, burni prizori, prerušeni govori, brezuspešna posvetovanja, konference načelnikov strank, grožnje ministrskega predsednika z aut - aut — in končno zaključene seje, ne da bi se državni zbor bil prebil do dnevnega reda.

Pogled na naš parlament je nerazveseljen, danes pa je bil uprav žalosten. Doigral se je zadnji oficijalni akt Švihove afere: predsednik je naznanil, da je špijon odložil svojo poslansko čast. Dr. Šviha pravi: »Soben in obsojen brez zaslišanja, zapuščen od lastne stranke, ne morem stopiti pred porotno sodišče, da se vsaj tam poskusim rehabilitirati. Zato sem primoran, položiti mandat.«

Ne more stopiti pred porotnike! Kdor je še dvomil o krivdi tega perfidnega izdajalca — temu mora to

pismo zadoštovati. Dr. Šviha je bil član ljudske zbornice, je bil sodnik. Parlament z njim ne more več obracunati, ker je odložil mandat. Toda Šviha ni sam kriv — ravnotako je kriva tudi vlada, ki ga je najela. Ne zadoštuje, da stranke v interpelacijah in vprašanjih špijona obsojajo, da se tej obsodbi pridružuje predsednik — parlament bi bil svoji časti in javni morali dolžan, da obsodi tudi vlado. To se ni zgodilo — in s tem je naš parlament padel pač na najnižji nivo, ki ga more še doseči; pokazal je, da niti samega sebe ne spoštuje. Švihova afera je dala tudi danes mnogo povoda za medsebojne zabavljice, grda natolcevanja in odurne prepire. Najzlostnejše je bilo to, da so se tudi češke stranke medseboj razprle ter si očitale pred škodoželjno se smejočimi Nemci razne grde stvari. — Afera Švihova izgleda sedaj še bolj umazano, kakor poprej. Zdi se namreč, da se je vlada posluževala tega špijona, da se pouči o eventualnih stikih narodnosocialne stranke, oziroma njenih voditeljev z inozemstvom in da je Šviha v tem oziru vršil celo nalogo agenta — provokatorja. Narodni socialisti trde, da so Mladočehi za vse to že davno vedeli in — iz strankarskih razlogov molčali. To je hudi očitek, saj pomeni toliko, kakor da so Mladočehi narodno izdajalstvo naravnost podpirali.

Stranke večine so svoj načrt, da postavijo obstrukcioniste pred neprijeten položaj, izvedle. Na koncu se je bil namreč sprejet predlog, da se postavi brambna predloga kot prva točka na dnevnem red. Ako sedaj Čehi svojo obstrukcijo nadaljujejo, potem jih bodo Nemci lahko denuncirali kot sovražnike države, obrekli, da morejo dati cesarju in domovini tega, kar je nujno potrebno — vojakov. Namen, obstrukcioniste postaršiti, je Nemcem in vladi gotovo le postranski. Ljubše jim je, da nadaljujejo Čehi svoj boj ter se »zamerijo cesarju kot ilolajnem elementu«, kakor pa da opuste svojo taktiko. Nemcem se bo želja izpolnila: obstrukcionisti se ne dajo ustrašiti.

Napram tej nemški taktiki bi bilo moralo biti postopanje vseh Slovanov popolnoma jasno. Slovanske stranke bi ne smele pomagati Nem-

cem, da se jim ta trik posreči. V konsekvenci tega naziranja se je velik del Jugoslovancov, med njimi tudi poslanec dr. Ravnihar, absentiral — drugi so zopet glasovali za nemški predlog, klerikalci, seveda, iz »patrijotičnih« razlogov, ostali pa z ozirom na dejstvo, da pomenja sprememba dnevnega reda obenem tudi odložitve italijanske visokošolske zahteve, ki se že nahaja na dnevnem redu, ki pa pride sedaj na četrto mesto — torej precej daleč ... Italijani so proti sklepu zbornice ostro protestirali.

Položaj se presoja vseskozi pesimistično. Ministrski predsednik se je v opoldanski konferenci načelnikov strank izjavil: Ali vzame parlament brambno predlogo, kreditna pooblastila in bosanske železnice energično v roko — ali pa se bo vlada morala preskrbeti brez državnega zbora. Ker so češki agrarci na nocojšnji seji konštiterali, da smatrajo položaj za nesprejemljive, se da pač soditi, da bo skoraj vsega konec. Prevladuje mnenje, da bo že jutri zadnja seja. Zvečer so se sicer pojavili zopet posamezni optimistični glasovi: Nemci s Češkega pripravljajo baje nekaj kompromisni predlog radi češkega deželnega zbora. — Ako bi agrarci ta predlog akceptirali, potem bi bilo pač konec obstrukcije. Toda to so za enkrat le govornice, ki so vznikle, ker se je zvečer sestala konferenca nemških poslancev s Češkega.

Od interpelacij, ki so bile danes podane, omenjamo interpelacijo poslanca dr. Ravniharja in prof. Lukavskega, ki se ostro obrača proti temu, da označuje c. kr. komisija za srednješolske profesorje v izpričevalih, ki jih izdaje nemškimi kandidatom, nemščino kot »kulturni jezik« v očitnem namenu, žaliti na ta način materinski, oziroma učni jezik dotičnega kandidata.

Naravnost neverjetno stvar je razkril poslanec Heilingner v svoji interpelaciji, ki se bavi, z našim čitateljem znano zadevo otrok nadvojvode Ernesta, ki se je tajno poročil v Ljubljani. Ti otroci so se imenovali baroni Wallburgi ter bili kot taki zapisani tudi, in sicer kot zakonski otroci v matrike. Leta 1909. pa je notranje ministrstvo, ne da bi

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc. (Dalje.)

Gledala ga je izrazom tolikega zaupanja in tolike vdanosti, da ga je prevzela sladka želja, se zanj zrtvovati in vroče hrepenenje, priboriti tej ženi mir in srečo, ali vsaj pozabo vseh prestanih bridkosti.

— Naprej! je rekel ves vesel in je vstal. Vse pojde dobro. Pred sabo imava še dva meseca, morda celo tri. To je več, kakor treba ... seveda samo če bom pri svojem delu svoboden in neoviran. In zato, gospa, je potrebno, da se vi umaknete z bojišča.

— Kako? — Da! Za nekaj časa morate izginiti. Naselite se na deželi. Sicer pa — ali se vam mali Jacques nič ne smili? Pri tej igri bi ubogemu otroku pokvarili živce in dušo ... Ta je pač zaslužil nekaj počitka. Ali ne, mali?

Že naslednji dan se je Klarisa Mergy, ki so jo razburilivi dogodki zadnjega časa hudo utrudili in ki je zelo nujno potrebovala počitka, nastanila s svojim sinkom pri neki znani dami, ki je imela svojo hišo tik

gozda v Saint Germainu. Zelo izmučena in preganjana po skrbih za sina, je mnogo trpela na živcih. Vsaka malenkost jo je razburila. Le težko je to premagala. Čez nekaj dni ji je postalo bolje in bila je zopet mirnejša.

Nekega popoldne, ko je Lupin ravno premišljeval, kako bi poslanca Daubrecqa polastiti, med tem, ko sta Grogard in Le Ballu, ki jima je Lupin odpustil njihovo nezvestobo, nadzorovala Daubrecqa, je ob štirih popoldne zapel telefon v Lupinovem stanovanju v ulici Chateaubriand.

Lupin je pohitel k telefonu in snel slušalo.

— Halo! — Pridružen ženski glas je vprašal: — Gospod Mihael Beaumont? — Da, jaz sem tu. S kom imam čast govoriti?

— Hitite, gospod, pridite čim prej mogoče — gospa Mergy se je pravkar zastrupila.

Lupin ni nič več vprašal. Zdirjal je iz svojega stanovanja, skočil v svoj avtomobil, ki ga je čakal pred hišo in se dal peljati v Saint Germain.

Na hišnem pragu ga je pričakovala prijateljica gospa Klarise Mergy.

— Mrtva? je vprašal.

— Ne! Imela je premalo strupa. Zdravnik je ravnokar odšel. Zago-

— A zakaj je poskusila se zastrupiti?

— Njen sinek Jacques je izginil.

— Odpeljan?

— Da! Igral se je kraj gozda. Videli smo, da se je tam ustavil avtomobil in sta iz njega izstopili dve stari dami. Hitro nato je bilo slišati obupno kričanje. Klarisa je hotela sinku priti na pomoč, a moči so jo zapustile in zgrudila se je, kliče: »To je on ... to je ta človek ... vse je izgubljeno!« Vedla se je, kakor da je zblaznela. Naenkrat je vzešla iz žepa stekleničico in jo izpila ...

— In potem?

— Jaz in moj mož sva jo prenesla v njeno sobo. Trpela je hudo.

— Kako ste izvedeli moj naslov in moje ime?

— Klarisa mi je oboje povedala, med tem ko je bil zdravnik pri njej, in mi je naročila, naj vam telefoniram.

— Drugi nihče ne ve, kaj se je zgodilo?

— Nihče! Znano mi je, da ima Klarisa nevarne sovražnike in želi, naj se o njej ničesar ne izve.

— Ali morem gospo videti?

— Zdjaj spi. Sicer pa je zdravnik ukazal, da jo je obvarovati vsakega razburjenja.

— A sicer pravi zdravnik, da se ni ničesar bati?

— Boji se samo, da dobi mrzlico ali kake živčne napade, ali kaj takega ...

— In kaj je ukazal?

— Da mora kaka dva tedna živeti v popolnem miru in da se ne sme prav nič razburjati. A kako je to mogoče, ko je mali Jacques izginil.

— Torej mislite, je naglo dejal Lupin, da bi ji bilo pomagano, če bi dobila Jacquesa nazaj?

— Veste da. Potem bi se pač ne bilo ničesar več bati.

— Vi ste tega gotovi? ... Vi ste tega gotovi? ... O, da, prav pravite ... Torej dobro. Kadar se gospa Klarisa Mergy prebudi, povejte ji v mojem imenu, da ji pripeljem še nocoj pred polnočjo njenega sinka. Ali ste me razumeli? Se nocoj in pred polnočjo!

Po teh besedah je Lupin hitrih korakov zapustil hišo, skočil v svoj avtomobil in zaklical soferju:

— V Paris, k parku Lamartine, k hiši poslanca Daubrecqa.

VI.

Lupinov avtomobil je bil zgrajen na poseben način. Poleg priprav za pisanje in knjig, je obsegal tudi polno garderobnih pomočkov. V njem je bilo polno različnih oblik, klobukov, palic, dežnikov, brad in vlasulj, iz kratka, zbrano je bilo vse, da se je Lupin med vožnjo lahko popolnoma preoblekel in premenil.

Nekoliko debel gospod, v črnem površniku, z visokim klobukom, gosto brado ob licih in zlatih naočnikih je ob šestih zvečer pozvonil pri hiši poslanca Daubrecqa.

Hišnica je gospoda peljala v vežo in je z električnim zvonom poklicala Viktorijo.

Tuji gospod je vprašal.

— Ali more gospod poslanec Daubrecq sprejeti dr. Vernesa?

— Gospod je v svojem stanovanju, toda ob tej uri ...

— Izročite mu mojo vizitnico.

Zapisal je na vizitnico besede »poslan od gospa Mergy« in rekel:

— Tu ... vzemite ... jaz ne dvomim, da me bo gospod sprejel.

— Ali ... je ugovarjala Viktorija.

— Ah, neha vendar ... kaj bi stresala sitnosti ...

Viktorija se je kar prestrašila in vsa zbegana rekla:

— Kaj, ti si to ... ti si to?

— Ne, ne, ne jaz, to je kralj Ludovik XIV.

Stisnil jo je v kot in ji zašepetal na uho:

— Slušaj me ... Čim bom jaz sam v sobi z Daubrecqom, pohiti v svojo sobico, pospravi, kar moreš naglo vse svoje stvari in pobegni.

— Kaj ... kaj?

Stori, kakor sem ti naročil. Moj avtomobil čaka blizu hiše. Mene pelji v Daubrecqovo pisalno sobo in me naznani gospodu poslancu.

— V pisalni sobi se nič ne vidi.

— Pa luč vžgi.

Viktorija je vžgala električno luč in je Lupina pustila samega v sobi.

(Dalje prihodnje.)

bilo prizadete obvestilo, zaukazalo, da se iz krstnih knjig izbriše ime baron Wallburg ter da se otroci vpišejo kot nezakonski z imenom Skubič. Zastopniku rodbine Wallburg niso hoteli v notranjem ministrstvu predložiti dotičnih aktov, češ, da so tajni in da je v ostalem budimpeštansko kazensko sodišče ob priliki nekega procesa izreklo, da so otroci nezakonski in da jim ime »baroni Wallburg« ne pristaja. Advokat je šel v Budimpešto, dobil tam dotični akt v roke — v aktu pa ne stoji ničesar takega. To zadevo bi bilo treba natančneje preiskati. Leta 1909. je bil notranji minister baron Härtl.

Vojna ali mir?

Budimpeštanski »Az Est« priobčuje intervju svojega poročevalca z ruskim zunanjim ministrom Sazonovom glede splošne sedanje situacije. Zunanji minister je baje izjavil: Razmerje med Avstrijo in Rusijo nikakor ni napeto, nasprotno prav dobro. Na obeh straneh vlada absolutna korektnost. Zato tudi ni kriva Rusija, če je opažati v avstrijskem in nemškem časopisju nekaj razburjenja. Dobro vem, da so smatrali, ko je prišla v javnost vest, da bom jaz odstopil, splošno da je podlegla mirovna politika in da bo prišla sedaj do veljave bojaželjnost. Tudi to ni resnično. Lani so bili pač kritični trenutki, ko je vladala napetost. To pa je sedaj izginilo.

Glede Balkana je absolutno nemogoče, da bi prišlo med Avstrijo in Rusijo do vojne, ker nobena izmed obeh držav ne misli tam razširiti svojega ozemlja. Mislim, da ni nobeden mnenja, da se dela v XX. stoletju politika velikih držav na podlagi čustev. Za tako politiko so merodajni edino interesi. Interesi sveta pa zahtevajo odločno mirovno politiko. — Glede razmerja napram Nemčiji zaradi Male Azije, Carigrada in trgovinskih pogodb je izjavil, da ni vzroka za kake komplikacije. Tudi je Nemčija popolnoma zadovoljna s trgovinskimi pogodbami. Pa če bi obstajala tudi nezadovoljnost, se da ta popolnoma mirno odpraviti. Rusija je agrarna država, Nemčija njen največji trg.

Kar se tiče oboroževanja je izjavil Sazonov: Nemčija je začela z oboroževanjem, potem sta prišli Francoska in Avstro - Ogrska. Naravno je, da hodimo po isti poti. Ob enem hočemo izpolniti svoje železniško omrežje. Pri nas železnice še primanjkuje. Tudi je vaša armada primeroma močnejša, zato je naravno, če zvišamo svojo vojsko. Ne pozabite, da se rodi pri nas na leto poltretji milijon otrok. Zato si lahko dovolimo luksuz, da zvišamo prezenčno stanje. To pa ni noben povod za vznemirjenje. Ne maramo vojne, če pa zvišujemo število vojakov, delamo to, da izsilimo gotov mir. Živeti hočemo z Avstro - Ogrsko in Nemčijo v miru in jaz ne morem verjeti, da bi nam bile te države sovražne.

Pariški »Temps« zopet prinaša intervju z vojnim ministrom Suhomlinovom, ki je izjavil, da bo zvišala Rusija efektivno moč svoje vojske za eno tretjino. Ruska vojska je sedaj popolnoma pripravljena, ne samo za defenzivo, marveč tudi za ofenzivo. Do sedaj se je ruski vojni načrt opiral na trdnjave. Sedaj se je Rusija odrekla temu načrtu in sprejela princip ofenzivne vojne. Za več, kakor 1000 vrst bolj proti zapadu je sedaj naš načrt premaknjen. Naša vojska je popolnoma pripravljena, naša korenjenica je najmočnejša na svetu, naša artilerija ima topove, ki prekašajo francoske in nemške. Ruski vojskovi krogi ne pripisujejo zrakoplovom preveč važnosti, pač pa polagajo zelo veliko važnost na letala. Naša vojska je pripravljena na vojno. Želi pa, da se ohrani mir. Za države z agresivnimi nameni so morda naše priprave neprijetne, ker so ovira za njih poželjenje. V tem smislu je razumeti nezadovoljnost nemškega in avstrijskega časopisja.

Hrvaški sabor.

V predvčerajšnji seji hrvaškega sabora so se dogodili burni prizori. Frankovec Vučetić je v svojem govoru citiral članek, ki ga je napisal leta 1903. za »Novi List« poslanec dr. Hinković, ter polemiziral z nazori, ki jih je v tem članku razvijal pisatelj.

Ker kljub opetovanim pozivom ni hotel govoriti k stvari, mu je predsednik odtegnil besedo. V zbornici je nastal velik hrup in v znak protesta so frankovci in poslanci seljačke stranke zapustili zbornico. Pri odhodu iz zbornice je poslanec Radić klical: »Kdor ni narodni izdajalec, bo zapustil zbornico!« — Poslanec hrvaško - srbske koalicije dr. Rošić je reagiral na ta klic z besedami: »To

je svinjarija!« V zbornici je nastal tak nemir, da je moral predsednik prekiniti sejo. Ko se je vihar polegel, je predsednik z dovoljenjem večine zopet podelil besedo poslancu Vučetiću, da bi s tem dokazal, da se koalicija ne boji razprave o ekspropiaciji morske obali.

Ko so govorili o osebni stvari še poslanci dr. Pavelić, Radić, dr. Rošić, Lovreković in Kriz, je predsednik zaključil sejo.

V včerajšnji seji se je nadaljevala adrešna debata.

Prvi je govoril posl. V. Kempf, ki je med drugim zahteval, naj se že vendar enkrat Zumberak prikloni Hrvaški. Leta 1898. se je sestala komisija, ki bi naj to vprašanje rešila, a storila ni ničesar. Še danes je nerešeno, ali pripada Zumberak k Hrvaški ali Kranjski. Zumberak je v gospodarskem oziru silno zanemarljen, zato je v interesu, zlasti prebivalstva, da se končno dožene, komu da to ozemlje pripada, Hrvaški ali Kranjski.

Nato je govoril poslanec hrvaško - srbske koalicije dr. Dušan Popović.

Govoril je o stališču Starčevića in frankovske stranke ter dokazoval, da je njiju strankarski program zastarel.

O frankovcih je rekel, da se jim godi tako, kakor poje srbski pesnik Radićević: »Mnogo hteo, mnogo započeo, čas umrli njega pomeo.«

Med Popovićevim govorom je opetovano prišlo do hrupnih prizorov med frankovci in poslanci hrvaško - srbske koalicije.

Albanija in njen knez.

Knez Viljem I. albanski je izdal sledečo proklamacijo:

Albanci! Danes stopa prosta in neodvisna Albanija v novo dobo svoje zgodovine. Usoda domovine je od sedaj naprej izročena roki svojega kneza, modrosti vlade in vrlinam patriotov. Pot, ki leži pred nami, je dolga in polna ovir. Nobena ovira pa ne more zadržati ljudstva s slavno preteklostjo in častitljivo zgodovino, za ljudstvo, ki ima, kakor vi, mogočno voljo delati in napredovati. Naša dolžnost in dolžnost naših naslednikov bo, da homo skrbeli vedno in z vsemi močmi za blagor naroda. Navdani tega čustva smo sprejeli iz vaših rok albansko krono. Albanci! V trenutku, ko zasedamo prestol, pričakujemo, da se boste zbrali vsi okrog svojega kneza in delali z nami v doseg narodnih ciljev.

Viljem I.

Štajersko.

V Loki pri Zidanem mostu se vršijo v soboto, dne 14. marca nadomestne občinske volitve za 3. razred.

Umrli je 6. marca v Celju po dolgotrajni mučni bolezni c. kr. major v pokoju Blaže Brižnik (Brischnik). Po krvi in detinski vzgoji Slovenec, se je pozneje pri vojakih ponemčuril, kakor je to pri naših slovenskih častnikih skoraj običajno. Bil je dobrega srca in leta 1882. najlepši častnik 47. pehotnega polka v Mariboru. Naj v miru počiva!

Iz Celja. V sredo 11. marca popoldne je umrl v tukajšnji deželni bolnišnici trgovec Vinko Pustovar, 43 let star. Umrli si je uredil lanko jesen v Narodnem domu lepo konfekcijsko trgovino, a je kmalu po otvoritvi zbolel in ležal do smrti v bolnišnici. Svoj čas je bil Pustovar že pri trdki Vanič v Celju trgovski pomočnik, kasneje je potoval. Bil je vesel družabnik in zaveden narodnjak. Pogreb se je vršil danes, v petek, popoldne.

Društva »Celjski Lawn - Tennis - Klub« redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 16. marca 1914 ob 6. uri zvečer v knjižnici Narodne čitalnice v Celju, Narodni dom. Vsi prijatelji športa so najvljudnejše vabljeni, da se občnega zbora udeležijo.

C. M. podružnica za Braslovce in okolico ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 25. sušca ob 3. popoldne pri Rössnerju.

Iz Slovenjgradca. Zgodovinsko društvo za Sp. Štajersko priredi na Jožefovo ob 3. popoldne v okoliški šoli predavanje o petstoletnici ustoličenja koroških vojvod. Gostje iz okolice dobrodošli!

Iz Ruš. Minulo nedeljo se je vršil tu občni zbor Podravske podružnice S. P. D. Navzočih je bilo okoli 40 članov, po večini iz Maribora. Poročila so bila zelo zanimiva. »Planinka« je stala sicer mnogo denarja, vendar ni spravila društva nič v zadrego. Gg. Viktorja Brabenca in Zagotina Šviggla je imenoval občni zbor zaradi njenih velikih zaslug za podružnico za ustanovnika. G. nadučitelj Hauptman je prodir s predlogom, da se postavi ori Sv. Urbanu

malhen razgledni stolp. V Mariboru se boode priredil »planinski večer«. Prihodno zimsko sezono se pa v Mariboru priredi v prid podružnice »planinski ples«. Po občnem zboru je prišla do veljave prijetna domača zabava ob izvrstni pohorski kapljici.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Za naš okraj se je ustanovilo prepotrebno narodnopolitično društvo. Upamo, da bo zaneslo med nas sveže politično življenje in gibanje. Doslej je bil naš okraj v političnem oziru eden izmed najbolj zapuščenih na Spodnjem Štajerskem. Može, ki so se postavili društvu na čelu, čaka težko delo in želimo jim potrebne vstrajnosti in poguma, da svoj cilj dosežejo.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Leta 1905 je prosilo nad 40 občin lenardške okraja za dvojezični poštni pečat pri Sv. Lenartu, Sv. Barbari, Sv. Jurju in Sv. Marjeti. Celih 9 let že čakajo te občine zaman na rešitev svoje prošnje. Preznačilno je za narodno čuvstvanje državnega poslanca Roškarija, da se prav nič ne potruji za rešitev te zadeve, dasi je prizadet celo njegov domači poštni urad pri Sv. Jurju. Pa seveda, Roškar bi ne bil rad prišel pri dr. Korošcu in pri nemškutarjih na glas, da je kakšen narodni »eksaltado«. In zato tudi naši državni poslanci po Roškarjevem mnenju ne vlečejo dijet, da bi se potegovali za kako slovensko narodno zahtevo! Končno je tudi Roškar užival pri Nemcih v Wagnitzu in še kasneje v nekem prijazen kraju pri Gradcu toliko prijetnih uric, da se jim ne mara zameriti.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 22. sušca 1904 ob pol 8. uri zvečer se vprizori, kakor smo že poročali, krasna zgodovinska slika »Quo vadis?« Igra se vrši v 4 dejanjih in 6 slikah. Nastopili bodo rimski vojaki, kristjani in kristjank v najlepših kostumih iz rimskih časov. Živo se bo predstavljalo strašno preganjanje kristjanov ob Neronovem času. Kdor je že videl igro »V znamenju križa«, ta si more približno predstaviti igro »Quo vadis«. Ker se igra ne bo ponavljala zaradi pomanjkanja časa, naj si jo to pot vsakdo ogleda. Predprodaja vstopnic pri g. Weixlnu, Glavni trg šte. 22.

Smrtna obsodba. Maribor. 12. sušca. Porotno sodišče je obsodilo Janeza Petreno zaradi zavratnega umora na smrt na vešalih. Janez Petreno, je bil za tesarja uslužben v Donavitu na Gornjem Štajerskem. Tam se je seznanil z vdovo Windisch in jo hotel poročiti, imel pa je doma v Bratonešah pri Veliki nedelji še zakonsko ženo Marijo. Sklenil jo je zastrupiti. Dne 16. listopada l. l. se je peljal domov k njej, ji dal jesti neko testenino, kateri je bil primešan arzen. Žena je dala poskusiti tudi otroku; drugo jutro so našli Marijo Petrenovo mrtvo, 3letno hčerko so zdravniki rešili smrti. Krivdo je potrdilo vseh 12 porotnikov.

Iz Ptuj. (Predavanje.) V nedeljo, dne 15. marca t. l. predava g. dr. Gosak pri Sv. Andražu v Slov. Goricah ob pol 3. uri popoldne. Vrši se ob tej priliki tudi občni zbor C. M. podružnice.

Iz Ptuj. (Predavanje.) V nedeljo, dne 8. marca t. l. je predaval g. dr. Gosak, odvetnik v Ptuj pri g. Brašiču v Novi vasi pri Ptuj o zgodovini Bolgarov, Srbov in Crnogorcev. Podal je razloge ustanovitve balkanske zveze, razloge vojske, naslikal potek taiste. Potem je govoril naslikal posledice balkanske vojske za države, ki so se vojskovale in za Avstrijo. Omenjal je razloge ustanovitve Albanije ter potem prešel na učinek vojske na naše notranjepolitične razmere, posebno slovenske. Narodnostno navdušenje med Slovenci ni nikdar doseglo takega vrhunca, kakor ob času te vojne in ob času ljudskih taborov. Govornik je pozival končno poslušalce k treznosti, varčnosti in neizprosne nastopanju za narodne pravice v okviru postav, da si Slovenci priborimo respekt in spoštovanje pred svetom in dosežemo gmočno blagostanje in narodnostne pravice, kakor so si jih priborili jugoslovanski bratje Srbi in Crnogorci.

Za nemški značaj mesta Gradca se bojuje. Ker je poslala mestna občina Plzen na mestno občino Gradec kuverto s češkim naslovom, je zavladal v Gradcu strah, da izgubi to mesto svoj nemški značaj. Ta nedolžna kuverta je bila v občinskem svetu povod, da je stavil občinski svetovalec Haid nujni predlog, da naj občina dopisov, ki niso pisani v nemškem jeziku ne sprejema, in da se poštna direkcija v tem smislu obvesti, da je naslov za mesto Gradec samo »Graz«. Ali stoji nemštvo na tako slabih nogah, da razburi češki naslov ves nemški živelj? Če se pomisli je naslov »Gradec« za »Graz« še skoro od pamtveka, med tem ko

Nemci pristna slovenska imena v novem času spakedrajo — recimo Šiška — Schönau, se šele prav spozna, kako malenkostni so ti Nemci. Kaj bi Nemci rekli, če bi Slovenci zahtevali od poštnega ravnateljstva, da se ima glasiti naslov za Ljubljano, samo »Ljubljana« in ne tudi »Laibach«.

Drobne novice. V r. m. e. V sredo dopoldne je začelo močno deževati in potem je celi dan snežilo. Snega je padlo toliko, da je pobelil celo deželo. Danes, v četrtek, imamo jasno in toplo vreme, vsled česar bo sneg kmalu zopet zginil. — Iz Maribora. Tatu, ki je odnesel zlatarju Ilgerju izložbenega okna za približno 20.000 K zlatnine, so že dobili. Je to 50 let stari postajni paznik Južne železnice v Mariboru, Adolf Musseg, stanujoč na Tegetthoffovi cesti 44. Prijeli so ga v graški zastavljalnici, ko je hotel zastaviti nekaj dragocenosti. Poklicali so zlatarja Ilgerja v Gradec in ta je spoznal, da je zlatnina, ki jo je hotel Musseg zastaviti, njegova. Ko so potem preiskali Mussegovo stanovanje, so našli na podstrežju zakopane v zemljo nekega cvetličnjaka, skoro vse pri Ilgerju ukradene dragocenosti. Je-li imel Musseg pomagale ali ne, to se boode še le dognalo. — V Ormožu je odstopil J. Kautzhammer od županstva. Nadomestoval ga boode odvetnik dr. Delpin. — Iz Gradca poročajo, da je napravil »Bauernchreck« za okoli 10.000 K škodo po zapadni Štajerski. Strgal je 16 glav goveje živine in 80 ovc. Iz lončnega okraja javljajo, da se je tam pojavila neka zver; zaprli so že 3 šole. — Iz Maribora. V trgovini krznarja Rogina (?) v Mariboru je izbruhnil ogenj, ki je napravil za okoli 3000 K škodo.

Ukradeno je bilo 9. t. m. v Majdičevem paromlinu v Celju popolnoma novo Puchovo kolo s črnim obodom, platišče črno z zelenimi risami, gorski plašči, zvonec s trvdko Anton Neger Cilli, zavihan držaj, črni ročaji s trvdko Anton Neger Cilli, s prednim kolutom v zvezdni obliki, na sredini trvdka Joh. Puch, Graz, Pred nakupom se svari. Številka kolesa 74934.

Koroško.

Drobne vesti. Po celi Koroški je padel sneg. Na nekaterih višjih krajih ga je padlo predvčerajšnjem skoro za pol metra. Novo snežno odejo so dobili tudi vsi podolinski kraji. — Po nesreči ustreljeni ključavničarski vajenec v Celovcu Karner, katerega je ustrelil po neprevidnosti njegov tovariš v obupnem stanju. Krogla mu je vdrila pod desnim očesom v glavo in je ne morejo ekstrahirati in kakor hitro se vname možganska mrena, bo fant umrl. — V Pešti so aretirali nekega Riharda Schwenke iz Draždan in njegovo spremljevalko 22letno natakario Albino W. Oba sta stanovala delj časa v nekem hotelu v Beljaku in sta odnesla na stanovanju in hrani blizu 400 K. — Neznani tatovi so vlomili v trgovino Warmutha pri Kočah in so odnesli 340 K denarja in več blaga. Cela škoda še ni znana. O tatovih nimajo še nobenega sledu.

Primorsko.

Iz politične službe. Za def. nam. koncipiste so imenovani dr. A. Kraljič v Krku, Fran Svetek v Sežani, dr. Ant. Gelcich in dr. A. Singer v Trstu ter nam. konc. praktikanti Ciri Premrl v Tolminu, dr. Karel Lederer v Trstu in dr. Rud. Müller v Kopru.

Občinske volitve v Gorici se boode vršile najbrže že koncem tega meseca, ali začetkom aprila. Zanimanje za volitve je v vseh taborih veliko. Tudi Slovenci delajo z vso vnamo na to, da spravijo na volišče vse slovenske volilce v Gorici. Slovenci zahtevajo nov, pravičen in modern volilni red za občinske volitve, temeljite izpremembe v občinski upravi in primeren zastop v mestnem svetu. Z ozirom na razmere, ki vladajo sedaj v Gorici, so te zahteve popolnoma upravičene in upamo, da bodo to uvideli vsi Slovenci in tudi vsi pripomožni k temu, da se te zahteve tudi uresničijo in da se napravi konec nezgodnemu kamoraškemu gospodarstvu.

Slovenski napisi in drugo na železnikah. Pred nekaj časom je izdal uradni list tržaškega železniškega ravnateljstva — kar smo že sivečiasno omenili — nekatere naredbe železniškega ministrstva. Med temi naredbami je tudi priporočilo, da naj se pomnože v orientacijo občinstva na postajah postajni napisi, ki naj se napravijo tudi na svetilkah, na klopih, na hodnikih itd. Že takrat smo poudarjali, posebno z ozirom na postaje, na katerih prevladuje odločujoče osebe nemški »Drang nach Sü-

den«, da imamo Slovenci pravico, da se napravi povsod, kjer teče železnica po našem slovenskem ozemlju, tudi slovenski napisi, in sicer tako, da bo tam, kjer tvorijo pretežno večino Slovenci, slovenski prvi; kjer pa so Slovenci v manjšini, naj bo drugi. Toda poleg tega imamo Slovenci povsod in vedno tudi pravico, da ne zahtevamo samo primernih slovenskih postajnih napisov, marveč tudi slovenske razglase, tarife, vozne rede, vozne listke, kartonske in bianco, spremljevalnice za razno blago itd. Zelo primerno o tem piše zadnja »Soča«, ki zaključuje: Stvar uprave je, da odstrani sama in korenito v najkrajšem času navedene in druge neomejene nedostatke. Naša javnost pa bodi pozorna, da se v prihodnje ne bodo več kršile naše najprimitivnejše jezikovne pravice.

Vlom v kmetijsko blagajno. V neki vasi v bližnji okolici Buzeta so udrili neznanji vlomilci v hrvaško kmetijsko blagajno. Odnegli so iz blagajne približno 10.000 K.

Samomor. Iz Labina poročajo, da se je ustrelil v Tragetičarju pristaniški in sanitetni asistent Luka Kerstelj. Pred samomorom se je zaprl v svoje stanovanje in je postavil na nočno omario gorečo svečo tako, da je ta pri strelu padla na posteljo in jo užgala. Našli so ga popolnoma ožganega. Pred samomorom je obvestil pristaniški kapitanat in svoje sorodnike, da se bo usmrtil, in sicer zaradi neozdravljive bolezni. — Može je bil že delj časa jetičen.

Drobne vesti. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, ki bi vada sedaj z družino v Miramaru, je obiskal v torek Furlanijo in se je ustavil v Krmini, kjer je ostal delj časa. — V Ogleju je padla v morski kanal deklet P. Pilon. Pravočasno sta skočila za njo in jo rešila Gradežana P. Corbato in Blaž Markežan. — Na ulici Punta del Forno so našli snoči nezvestnega 22letnega Karla Kocjančiča. Imel je nevarno rano na trebuhu in sicer vbodljaj z nožem. Odpejali so ga v bolnišnico, kjer se je zavedel in izpovedal, da ga je sunil neik neznanec v neki staromeški gostilni, na kar so ga vrgli njegovi tovariši na cesto. Na Sentjakobskem trgu se je zastrupil 37letni Ivan Votovec. Pil je osetovo kisline, odpejali so ga v bolnišnico. — Cerkvena tatvina. V Štorencu pri Moši sta vdrli v cerkev Italijana Usieri in Batistuta in sta odnesla več vrednosti. Vlomilca tatvino priznata. — 14letna tatica in požigalka. V Ogleju so aretirali neko še komaj 14letno deklet, ki je, kakor so dognali, ukradla meseca decembra l. l. v neki hiši v Tržiču večjo vsoto denarja in nato zažgala hišo. Deklet je tatvino in požig pripoznalo.

Bratomor pred 39. leti.

Pod tem naslovom smo poročali, da se je posrečilo aretirati v Ljubljani Martina Roglja, ki je pred 39. leti umoril svojega brata. O tem umoru smo dobili nekaj zanimivih podatkov. Evo jih:

Bilo je dan po sv. Nikolaju leta 1875., ko se je po Peklu — rojstna vas Martina Roglja — raznesla vest, da je Josip Rogelj odšel neznan kam. Pustil je doma denar, boljše obleko, tobak in tobačno pipo, kar se je domačin in drugim nekam čudno zdelo. Mislili so, da se je pač ujezil, ker se je bil večer preje z materjo in očmom nekaj sprl radi prodaje posestva in da je v jezi odšel h knapom na Nemško.

Pripominim, da je bil Josipa do ločil njegov oče, da mora postati gospodar na domačiji, ali mati se je drugič omožila in je raje imela mlajšega sina Martina, ki je bil sicer zelo priden, a pri tem tudi lakomen. Josip je bil pa prej vojak in kot tak pri kmetih in posebno še pri duhovščini v tedanjih časih manj priljubljen. Za izginolim Josipom se ni nihče pobrigal in je bil kmalo pozabljen.

Dognalo se je le toliko, da je Josip Rogelj na Miklavžev večer zahteval od matere, naj mu izroči posestvo in ker ona v to ni privolila, se je z njo in drugimi domačimi sprl in po odmolitvi rožnega venca odšel k sosedu Dularju in tam povedal, da se je doma skregal, ker mu mati noče izročiti gospodarstva. — Prišel je predpust. Ker ni bilo od Josipa nobenega glasu, je začel Martin misliti na prevzetje posestva in na ženitev. Kar mu je mati preje večkrat obetala, je sedaj tudi storila in mu posestvo izročila.

Martin si je poiskal nevesto v mirenški fari pri trdnem kmetu in nato so se začela polzvedovanja o značaju neveste od farnega urada v Trebnjem pri onem na Mirni in nasprotno o ženinu. Takrat je baje pisal trebanski dekan mirnškemu župniku, da ima v fari samo še enega mladeniča, kateri se mora postaviti

v eno vrsto z Martinom Rogljem radi vrlin, kar se tiče pridnosti, poštenosti in posebno pa goreče pobožnosti, tedaj da bo de nevesta dobila vrlega krščanskega moža. In res je bila na to poroka in Martin je prejel zakrament sv. zakona in lepo in pridno nevesto.

Bil sem takrat mlad fant 19 let, in imel velikokrat priliko videti, kako je Martin hodil k spovedi, pristopal prav pogosto k mizi gospodovi in skoro vsako nedeljo molil v cerkvi križev pot. Opazil sem na njem, da je bil v tistem času nenavadno rdeč v obraz. — Na velikonočni ponedeljek leta 1876. jutraj, krog pol 8. ure, je pokladal Rogljev pastir živini. Kar priteče ves plašen s skednja in zakriči: »Jezus, Jožetovo obleko sem našel.« Med tem je bil gospodar Martin, prišedši od prve maše domov, stopil ravno pred hišo in čuvši pastirjev krik, zaklical pastirju polglasno: »Tih! bodi in pojdi sem.«

Nato se pa oglašal Dularjev sin, stoječ na bližnjem vrtu: »O, naj bo le tiho sem tudi jaz slišal.« — In gre na skedenj ter vidi v starem naramnem kožu Jožetovo obleko vso okrvavljeno.

Martin Roglj, videvši da stvari ne more prikriti, je skočil v svojo spalnico, pograbil najpotrebnejše stvari in poslovil se od svoje mlade žene z besedami: »Z Bogom, se več ne vidiva«, je izginil v bližnji gozd preden je presenečena žena mogla kaj odgovoriti. — Sedaj, ko je bila najdena Jožetova krvava obleka so pa ugibali, kje je Jožetovo truplo.

V bližnjem smrekovem gozdu pri Račjem selu je bil zapušen rudnik z napol zasutimi udrinami in takšnih je bilo brez števila. Neki posestnik iz Pekla, bivši rudar, se spomni te h tam in gre v nedeljo ogledovat rudnik z namenom, da morebiti najde kakšno sled za rajnim Jožetom. In res, najde svežo sled, najbrže od pretekle jeseni, da je nekdo grabivši zemljo z neko pleteno posodo zasipal preje napol odprto jamo. Ko je nato z dolgo železno palico podobno svedru, kakoršne so rabili knapje za iskanje železne rudé, zabodel parkrat v jamo, je po smrdu prihajajočem iz luknenj ugotovil, da leži truplo v jami. Nato so jamo odkopali ter našli truplo popolnoma nago, samo na glavi je imelo kapo nataknejo, kakršne rabijo čebelnjari pri spravljaju čebelnih rojev v panje.

Sedaj je bil zločin pojasnjen. Martin je počakal Jožeta v hlevu, kamor sta hodila oba spat, ter ga pobil s težkim železnim kladvom, po Dolenjskem imenovan »macola«, do smrti, da je imel vso glavo zdrobljeno. Truplo je zanesel v kakih 20 minut oddaljen gozd in ga tam zasul, kakor gori označeno. Potem pa je pridno hodil k spovedi, k maši, k obhajilu! — Večkrat sem mislil na tega Kajna, ali da bi kdaj prišel oblastem v roke, se mi niti ne bilo sanjalo.

Nadomestna deželnozborska volitev na Notranjskem.

Pri včerajšnji nadomestni deželnozborski volitvi po pokojnem poslancu dr. Ignaciju Žitniku na Notranjskem je bilo oddanih 6245 glasov. »Neveljavnih« je bilo 239 — to so bili sami napredni glasovi, ki so jih proglasile za »neveljavne« klerikalne volilne komisije —, 23 jih je bilo razcepljenih, torej absolutno veljavnih 5983 glasov.

Od teh jih je dobil napredni kandidat Ivan Urbančič 2455 glasov, klerikalni kandidat Jože Gostinčar pa 3505. Izvoljen je bil torej, kakor je bilo pričakovati, klerikalni kandidat Gostinčar s 613 glasovi absolutne večine.

Dnevne vesti.

— Nazadnjaška odločba. V tiskovnih zadevah naše ljubljanske deželno sodišče ne uživa posebne slave; ali zadnje dni pa je to sodišče prekosilo samega sebe! V reakcionarnosti ti tiskovni sodniki niso mogli dalje. Kar se je dosežilo, to so dossegli. Izrekli so namreč načelo, da sme deželni odbor moriti napredne liste s popravki, ki z uradnimi posli deželnega odbora v nikaki zvezi niso. Drugače povedano: naš famozni deželni odbor sme vse popravljati, kar mu sploh na misel pride! Ako bo pisal »Slovenski Narod«, da se naša stara zemlja in ž njo naša deželno sodišče suče okrog solnca, ni izključeno, da se bo dr. Lampe skliceval na sveto pismo ter nam doposlal popravek, da naša trditve ni resnična, pač pa da je res, da se solnce suče okrog deželnega sodišča v Ljubljani. Če se bomo branili, obsodi

nas deželno sodišče, da nam je po praviti, da solnce res ni nič drugega kot planet ljubljanske deželnega sodišča in njegovega tiskovnega senata. Pa poglejmo, kako se je godilo »Savi« v Kranju! Poročala je, da je bivši deželni poslanec Bartoli odrinil v Ameriko. Obilo dolžnikov je že odrinilo v Ameriko, in g. Bartolju — ne da bi bili jokali za njim — bi se bilo kaj takega prav lahko pripetilo. Če se mu pa — dasi je njegova ladja prav dobro založena s premogom dolgov — kaj takega ni pripetilo, menil bi človek, da je Bartoli edini, ki bi smel popravljati, da še vedno diha pod podnebnim stare Evrope. Kaj se vam zdi! »Sava« je morala priobčiti uradni popravek deželnega odbora: »da ni res, da je Bartoli odrinil v Ameriko, pač pa je res, da se še vedno nahaja v stari Evropi! Famozni razlog deželnega sodišča: deželni odbor sme tudi reči, ki z njegovim uradnim delokrogom v nikaki zvezi niso, uradno popravljati. In res je morala »Sava« priobčiti celo vrsto uradnih popravkov deželnega odbora, s katerimi popravlja deželni odbor v imenu Lampeta, Povšeta in drugih veljakov klerikalne stranke. Napade na to stranko zlorabil je deželni odbor za uradne popravke, s katerimi se brani omenjena stranka proti kritiki političnih nasprotnikov. To je za to stranko seve silno prijetno, ker so ji na razpolago uradni popravki, ki ne provzročajo nikakih stroškov ter se morajo brez vsake pripombe ponatisniti! Očividno je, da zlorablja tukaj slaboglasna večina deželnega odbora še itak silno zastarele predpise starega našega tiskovnega zakona. Ali zlorabiti jih more, ker se daje določilo tiskovnega zakona pomen, ki ga nikdar imel ni in ki ga nikdar imel ne bo, in naj še tristo let v veljavi ostane. Iz srca obžalujemo, da sta se tukaj prijateljsko objela deželni odbor in deželno sodišče! Najnovejša odločba tega sodišča je najsilnejši nasproti na svobodo tiska, in napredni slovenski listi stoje pred nevarnostjo, da bodo svoje predale morali polniti z najbolj bedastimi uradnimi popravki kranjskega deželnega odbora. Upamo, da se o ti zadevi še ni spregovorila zadnja beseda.

— Nadomestna državnozborska volitev po pokojnem dr. Žitniku je razpisana na dan 18. maja, morebitna ožja volitev pa na dan 28. maja.

— Nadomestna volitev na Notranjskem. Včerajšnja nadomestna deželnozborska volitev na Notranjskem za pokojnim dr. Žitnikom je pokazala, da protiklerikalno gibanje na Notranjskem mogočno narašča in da izgublja klerikalna stranka nevzdržna na terenu. Od zadnjih volitev v mesecu decembru je padlo število klerikalnih glasov za 231, dočim so napredni glasovi poskočili za 236. To je v kratkem razdobju tri mesece naravnost kolosalen napredek, ki mora klerikalce navdajati z največjim strahom. Če so že zadnje decembrske deželnozborske volitve omajale njih vero v nepremagljivost njihovih pozicij, vsled česar so smatrali za potrebno, nasvetovati deželnemu zboru novo spremembo deželnega volilnega reda, jih mora včerajšnja volitev prepričati, da se kolo njihove sreče nevzdržno vrti navzdol in da je ni več sile, ki bi mogla preprečiti, da bi že pri prihodnjih volitvah dva notranjska kmetska mandata ne padla v protiklerikalne roke. Da, tudi to pot bi bili lahko naprednjaki zmagali, ako bi se z vso silo vrgli na volilno agitacijo in bi v to svrhu žrtvovali par tisočakov. Toda naprednjaki so stali na stališču, da je brez vsakega fatkičnega pomena, ako imajo v sedanjih razmerah in okoliščinah enega poslanca več ali manj v deželnih zbornici, zato sedaj niso smatrali za potrebno, da bi v tem času razvili najintenzivnejšo volilno agitacijo in žrtvovali v to svrhu potrebna denarna sredstva. Svoje sile in gmotna sredstva si prihranijo za prihodnjo volilno borbo, v kateri se bo odločevalo definitivno o tem, kdo bo nadalje gospodaril v deželi. In če klerikalci niso slepi in ako nočejo varati samega sebe, se morajo že sedaj zavedati, da njihovemu gospodarstvu v deželi že poje mrtvaški zvon. Propad klerikalnega gospodarstva je na poti in morali bi nastopiti Titani, ako bi hoteli ta propad ustaviti ali preprečiti.

— Pijavka kranjskega prebivalstva. »Slovenec« je kar iz sebe, da je zvišanje deželnih dokladov zadobilo najvišje potrjenje. Verjame, da so klerikalci tega veseli, saj se jim bodo zdaj z ljudskimi žulji napolnila vsa korita. Ljudstvo bo sicer hudo trpevalo, vsem se bo življenje podražilo in poslabšalo, vsi bodo imeli že večje skrbi za obstanek, kakor doslej, a kaj to klerikalce briga, saj sede pri koritih in koriti bodo zdaj polni. Zato se pa prav nič ne čudimo, da je »Slovenec« tako vesel zvišanja dokladov. Prišli so zlati časi: pijavke se bodo debelile, ljudstvo pa bo propadalo.

— Kako pa to? Postava o zvišanju deželnih dokladov na Kranjskem je sicer že potrjena, a razglašena še ni in dokler ni razglašena, tudi še nima veljave. Vzlic temu pa je včeraj dacar v Ribnici že pobiral novo doklado na vino in na meso. Izkazal se je z odlokom, pod katerim je podpisan neki Zajc. Kako pa je to mogoče, s kako pravico se pobira že zdaj doklado?

— Italijanske irredentovske razglednice, na katerih se nahaja slika, kako Italijanka, osvobodivša se železnih verig, poljublja zeleno - beloredečo italijansko zastavo, ki jo drži v rokah italijanski vojak, krožijo svobodno po Avstriji in poštini upravi še niti na misel ne pride, da bi te razglednice zaplenila. Te dni smo videli take razglednice celo v Ljubljani. — Nasproti Slovincem pa poštna uprava čisto drugače postopa. Naj le pritisne kdo na razglednico narodni kolek, na katerem je utisnjena beseda »Ptuj«, ali številke »20./IX. 1908«, pa bodo poštne organi brez pardona zaplenili te razglednice in njih odposiljatelje celo ovadili državnemu pravdnistvu. Seveda, stvari kakor »Ptuj« in »20./IX. 1908.« ogrožajo v obstoju Avstrije, italijanski bersaglieri, ki dajejo neodrešenim Tržankam poljubljati italijansko trobojnico, pa mogočni naši državi niso čisto nič nevarni!

— Regulacijska naredba za poštarje je z veljavnostjo od 1. februarja 1914 izšla. Plača višjih poštarjev je razdeljena v 5 stopinj pričenši s 3000 in doseže 4000 K. Dosedanjih 7 plačilnih stopinj za poštarje so spremenili v 11, pričenši z 1600 in končajo s 3600 K. Plače poštaric so, kakor do sedaj za 100 K nižje. Aktivitetne doklade višjih in poštarjev so enake onim državnih uradnikov. K tem plačam dobe še višji in poštarji obojega spola v pokojnino vstevši osebnostne doklade, katere so odmerjene po skupnih poštinskih službenih letih in znesenju pri višjih poštarjih od 100—400 K in pri poštarjih od 100 do 500 K. Odpravniki s polno kvalifikacijo dobe pri uradih $\frac{3}{4}$ do $\frac{2}{3}$ po 100 kron in pri ostalih uradih po 50 K zvišano plačo. Odpravniki pri uradih $\frac{3}{4}$ in $\frac{2}{3}$, kateri niso pri dveh regulacijah postali poštarji, dobe tisto plačo, kakor poštarji prve stopnje z aktivitetno doklado vred. Enkratna doklada za čas od 1. septembra do 31. januarja 1914 se plača tudi poštarjem in odpravnikom.

— Javno predavanje Akademije v proslavo 500letnice vstoličenja zadnjega koroškega vojvode se vrši v ponedeljek dne 16. marca v veliki dvorani »Mestnega doma« ob 8. zvečer. Predava gospod profesor R. Kenda.

— Razžaljene tercijalke. V frančiškanski cerkvi je bil prav lep cerkven koncert. Program je obsegal res odlične skladbe, zbor sicer ni bil kos svoji nalogi, a jo je vsaj prav zadovoljivo opravil. Spremljevanje na orglah je bilo moisterko. Obisk je bil mnogoštevilčen in so frančiškane s svojo priredbo lahko zadovoljni. Niso pa zadovoljne tercijalke. Te strašno zabavljajo, ker je bilo treba plačati vstopnino. In ker znajo te častivredne ženske klerikalno terminologijo na izust, je sedaj slišati gromke pritožbe, da so frančiškani »ljudstvo izključili« iz cerkve, da so priredili »koncert za liberalce«, ki jih drugače leto in dan ni v cerkev in da je sploh tudi očetom frančiškanom »en gosposki klobuk ljubši, kakor deset revnih žensk, ki so vsak dan v cerkvi.« Ubogi frančiškani!

— Poslopje deželnega gledališča je v tako skandaloznem stanju, da nas mora biti sram pred vsem svetom. Na vseh koncih in krajih je odpadla ometa, da je videti gole opeke. Ali deželna uprava nima niti tistih parsto kron, da bi dala popraviti poslopje? Morda hočejo deželni kristjani namenoma gledališko poslopje zanemarjati, samo da bi se preje razsulo v razvaline?

— »Zagoneten slučaj.« V skrivnostnih okoliščinah v bolnišnico prepljana dekla Peterlin, ki je v bolnišnici tudi umrla, je bila včeraj sodno-zdravniško obducirana. Zdravniki so neki konstatirali, da je vzrok dekletove smrti navadna sepsis, to je zastrupljenje krvnega toka z gnojem. Dekle je imelo nedavno tega angino in je mogoče, da izhaja zastrupljenje krvi od te bolezni, verjetneje pa je, da je deklo dobilo zastrupljenje krvi po svojem prstu, na katerem je nekaj gnilo. Rebno ni nobeno zlomljeno. Zastrupljeni krvni tok provzroča po vsem životu vnetja in podplutbe. — K temu slučaju imamo še pripomniti, da nas je mačeha pokojne Viktorije naprosila, da konstatiramo, da otroci Peterlina ne žive v bedi, dasiravno mačeha čez dan navadno ni doma in da tudi niso bili nikdar zanemarjeni, ali pa v vzgoji zaostali. Rodbina Peterlin tudi ne stanuje v Bugenigovi hiši, marveč v delavski hiši »Kranjske hranilnice« št. 7.

— Umrla je včeraj gospa Katarina Vrhovec, soproga paznika prisilne delavnice v pokopu gosp. Vrhovca. Bodi ji blag mir!

— V Ljubljani se sedaj mudi nadzornik c. kr. preizkuševališča za živila v Gradcu. Semkaj je dospel službeno in preiskuje razna živila. Nadzornik je v svoji službi zelo natančen, pravijo pa, da s strankami kljub temu prav vljudno občuje. Po govoricah je soditi, da je Slovenec. Včeraj je preiskoval mleko in je imel za asistenco državno policijo.

Tehniško nadzorništvo družbe za preizkušanje in zavarovanje parnih kotlov v Ljubljani, Gosposka ulica št. 10. Vsled ponavljajočih se povpraševanj v zadevah, ki se tičejo naslednika po nadzorniku, lansko leto umrlim gospodu inženjeru Viljemu Pelikanu, se tem potom naznanja, da je bil naslednikom prej omenjenega nadzornika imenovan gospod inženjer Vladimir Cibulka, oblastveno avtor. nadzornik parnih kotlov za Kranjsko in Spodnje Štajersko. Dela, ki jih on izvršuje, so: Pri članih družbe oblastvena pregledovanja parnih kotlov in parnih aparatov in njihova uradna preizkuševanja. Izpiti kurjačev parnih kotlov. Strojne preiskave parnih kotlov in aparatov. Izdelovanje in končno pregledovanje projektov in načrtov o parnih napravah. Nadzorovanje del pri postavljanju parnih kotlov in strojev. Prevzemanje in preizkuševanje novih strojev in kotlov. Preizkuševanje in nadzorovanje centrifug. Analize voda za parne kotle. Projekti glede del za čiščenje vode in njihovo nadzorovanje. Izvrševanje poizkusov glede kurjenja in izparivanja. Pirometerska merjenja. Kalorimetrično določevanje kurilnosti. Indiciranje parnih strojev. Oddajanje strokovnjških mnenj. Pregledovanje dvigal. Pregledovanje naprav na močni tok. Preizkuševanje strelovodnih naprav.

Na Vrhnikih so danes prijeli nekega hudodelca, ki je priznal, da je pred meseci umoril neko žensko v Zireh.

Preprečen vlom na Vrhnikih. Danes ponoči ob 2. sta mesar Kos in občinski stražnik zasačila pri vlovu v gostilno pri Oblaku na Vrhnikih, kjer je tudi loterijska pisarna, mesarskega učenca K. in ključavničarskega pomočnika Šusteršiča. Pri Šusteršiču so našli nabit revolver, 15 vetrihov in pripravo za odstranitev železnega omrežja na oknu. Šusteršiča so prijeli in izročili sodišču. K. je utekel.

Iz Sore. Ker je tukajšnje gasilno društvo sklenilo pri svojem izvanrednem običnem zboru, da pristopi z ozirom na podpore k novi gasilski zvezi, ki jo je ustanovila S. L. S., namigavajo nekateri, češ, da je tu moje delo vmes. Gospod J. K. ste celo pismeno izjavili, da sem tudi pristopil Slomškarjem. Obrekljivec ste! Ne samo, da nisem Slomškar, ampak sem celo odpovedal tajništvo pri gasilnem društvu, ker je to pristopilo k novi zvezi. Toliko vsem tistim, ki imajo tako skrb za me. — Al. Ponič v a r, nadučitelj.

Odlikovanje. Gospod Oroslav Valant, c. kr. orožniški stražmešter, je bil dne 1. marca 1914 v Kostanjevici odlikovan s srebrnim križcem, ki mu ga je podelil cesar za 25letno zvesto in uspešno službovanje. Čestitamo!

Umrla je v Krškem v starosti 20 let gđ. Alma Aumannova.

Nesreča. Bivši idrijski župan gospod J. Šepetavec se je minoli torek na potu iz Ajdovščine v Idrijo ponesrečil in se težko poškodoval. Na potu so se konji splašali; g. Šepetavec je skočil z voza, a tako nesrečno padel, da je brez zavesti obležal na cesti. Prepeljali so ga v Idrijo. Zdaj se mu je zdravje že obrnilo na bolje.

Razpori v dunajski bančni družbi (Wiener Bankverein). Državno društvo avstrijskih bančnih in hranilničnih uradnikov nas prosi za objavo sledečih vrstic: Med uradnim vladnim vodstvom dunajske bančne družbe je prišlo do velikih diferenc. — Predzgodovina tega konflikta je sledeča: Uradništvo dunajske bančne družbe je vložilo v začetku tega meseca po svojih zastopnikih prošnjo za sledeča izboljšanja: Zvišanje nezadostne pokojnine, ki pomenja 30% izgubo na aktivitetnih prejemkih, nadalje zelo skromno zvišanje dohodkov za uradnike v razmerju od 160 K min. do 494 K maksim. po 21. službenih letih, in slednjič vpeljavo fiksniranih prejemkov za uradnike, ki so še nižji, kakor pri prometni in lombardni banki, ki plačujejo svoje uradnike najslabše. Odposlance je sprejel predsednik ravnateljstva g. B. Popper, ki je pa vnaprej že izjavil, da zahteve uradništva niso upravičene ter da ravnateljstvo nikakor ni pripravljeno, ugoditi kakršnikoli želji uradništva, temveč je celo neumestno kritiziral delovanje taistega. Vsi stvarni argumenti so ostali brezuspešni, ker je ravnatelj vztrajal na svojem prvotnem stališču. — Med uradnim vladnim se je vsled tega zadržanja ravnateljstva pojavilo

skrajno razburjenje, kateremu se je dalo duška na zborovanju uradnikov tega zavoda dne 3. marca. Zaupniki so prevzeli nalogo, izraziti želje uradništva predsedniku upravnega sveta. Tozadevna razprava pri predsedniku dunajske bančne družbe vitez Schenklu in podpredsedniku Stögermayerju dne 9. marca, je bila tudi brezuspešna. Splošno zatrdilo, da se bo željam uradništva že ugodilo, »če bodo razmere to dopuščale«, uradništva seveda ni moglo pomiriti, ker je isto mnenja, da če dohodki dopuščajo znatno zvišanje dividend in če se tanieme izza preteklega leta lahko zvišajo kar za 335.000 K, bi moralo za 2200 nastavlencev vendar že sedaj tudi nekaj ostati! V zborovanju dne 11. marca je zopet prišlo do burnih izrazov nevolje in je uradništvo izročilo nadaljnjo izpeljavo te zadeve vodstvu strokovne organizacije. S tem je zadeva postala javna. Centralno predsedništvo organizacije bančnih uradnikov je sklenilo, objaviti celo zadevo v svojem strokovnem časopisu in tudi nakupiti za pol milijona kron delnic te banke, da bo na običnem zboru leta 1915. lahko soodločevalo o posameznih sklepih upravnega sveta dunajske bančne družbe.

Slovenski zdravniki! Mesto distriktnega zdravnika v nekem obmejnem kraju je razpisano. Letnih dohodkov je 10.000 kron. Slovenski zdravniki, ki bi reflektirali na to službo, naj se nemudoma prijavijo društvu »Branibor« v Ljubljani.

Vse iz ljubezni, zanimiva Nordisk - drama v petih dejanjih v glavni vlogi Betty Nansen, se igra danes v petek na specialnem večeru v kinematografu »Ideal«. Vsaka hvala te drame je odveč, dosti je rečeno, da igra glavno vlogo Betty Nansen, slavna tragedijka. Priporočila se, preskrbeti si že popoldne vstopnice, ker se kaže močno zanimanje za ta spored. V slučaju zadostnega števila obiskovalcev, bo predstava še ob 10. zvečer. V soboto »Milijonska mina«, senzacijska detektivska drama v treh delih in »Komtesa Ursel«, fina veseloliga v dveh delih, v glavni vlogi Henny Porten.

Živ od smrti vstal. Včeraj je bil za nekatere mladeniče hud dan. Pili so ga preveč. Eden izmed njih, krepak mesarski pomočnik, je bil tako vinjen, da se je, prišedši v neko gostilno, kar zvrnil na tla. Dobri gostilničar ga je pobral in ga položil na primeren prostor, da bi se naspal. Čez čas pride v to gostilno znana branjevka. Čim zagleda spečega pomočnika, se prestraši, češ, mrtev je. »Zaklan je,« je ženica jokaje klicala in se pripravljala, da pojde po rešilni voz. Tega voza pa se je menda pomočnik tako ustrašil, da je planil kvišku in hotel dati branjevki zaušnico. Lahko si je misliti, kake občutke je imela ženica, ko je videla, da je pomočnik od smrti vstal. Bežala je, kar se je dalo, spremljal pa jo je splošen smeh.

V sredo so prignali na semenj 24 glav in sicer 22 volov, 1 kravo in eno tele.

Izgubljene stvari. V soboto, dne 7. marca je neka dama v Ljubljani od pol 5. popoldne do 10. zvečer izgubila zlato zapestnico (Kettenarmband) od »Narodne kavarne« po Glavnem trgu do glavnega kolodvora. Pošteni najditelj dobi 10 K nagrade.

Gostilno pri Golobčku je prevzela gospa Ana Petek. Glej inserat.

Društvena naznanila.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani. Seja tajniško-časnarskega odseka vrši se danes v petek ob pol 7. zvečer v zvezni sobi v Narodnem domu.

Sokol I. priredi jutri, v soboto, 14. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma zabavni večer pod naslovom »Večer na vasi«. Za dobro zabavo bo vsestransko preskrbljeno, a tudi za telesni blagor bo v obili meri vse potrebno ukrenjeno. Tudi oni, ki si v tem pustem postnem času žele plesa, bodo prišli na svoj račun. Deviza vsakogar, ki bi se rad neprisiljeno zabaval ter užil nekaj brezskrbnih ur naj bo: Jutri v Mestni dom na prireditve Sokola I. — Vstopnina 1 K za osebo, člani in članice 60 v. Narodne noše dobro došle! Na zdar!

Poziv in vabilo! Vse člane in somišljenike vabimo na naš občni zbor, ki se vrši jutri, v soboto dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v posebni sobi restavracije pri Zlatorogu. Na občnem zboru bomo skromno proslavili tudi 500letnico zadnjega ustoličenja koroških vojvod. Zato pozivljamo člane in somišljenike, da se v velikem številu udeležijo tega zbora. — Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj.

Za ljudski koncert »Ljubljanskega Zvona« vlada med občinstvom mnogo zanimanja. Vstopnice so v predprodaji pri g. Jerici Dolencovi v

Prešernovi ulici. Društveni odbor je namenoma nastavljal tako nizke cene, da je vstop omogočen vsakomur. Krasen in zanimiv spored bo gotovo dne 18. t. m. zvečer priredil v Mestni dom vse prijatelje slovenske pesmi. Sezite po vstopnicah! Agitirajte za obilno udeležbo!

XXXI. redni občni zbor pevskega društva »Slavec« v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 15. marca t. l. ob 2. popoldne v društvenih prostorih v Narodnem domu s sledečim dnevnim redom: Nagovor predsednikov; poročilo blaginjkov; poročilo revizorjev; volitev odbora; raznoterosti. **Citalnica v Spodnji Šiški** priredi v soboto, dne 14. marca 1914 javno predavanje o **500letnici slovenskega ustoličenja koroških vojvod**. Predavatelj g. Ivan Tavčar. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstop vsakomur prost. — Slovenci, zavedni Šiškarji! spomnite se velikega narodnega praznika in posestite polnoštevilno zgorajšnje predavanje.

Prosveta.

Slovensko gledališče. V nedeljo zvečer se predstavlja noviteta »Čez leto dni«. Igrala se je na Dunaju, Pragi, Berlinu in drugod z največjim uspehom. Igra je nadaljevanje burke »Pri belemu konjčku«, ki je še vsem obiskovalcem našega gledališča še v živem spominu. »Čez leto dni« je ravno tako polna komičnih situacij in zapletljivih, zdravega humorja in dobrih dvotipov. Starega godnjavca Bucka igra g. Povhe, odkritosrčnega poljubov željega dr. Kovača g. Dretnov, njegovo soprogo Tilko gđc. Wintrova, vstrajnega, ljubeznivega procega poročnika g. Sest, slikarico Jelko gđc. Gjorgjevičeva, ljubosumnega krčmarja Žana g. Grom, krčmarico Metko ga. Bukšekova, bojazljivega profesorja Koprivarja g. Danilo. Režijo vodi g. Skrbinek.

Gostovanje hrvaške opere. Po dolgem odmoru je nas obiskala večer večer zagrebška opera. Prinesla nam je dve deli. Eno domače, eno italijansko. »Stara pesem« je pri nas že znana enodejanka v treh slikah, ki jo je uglasbil gospod Viktor Parma, komponist lahkonmelodijoznega žanra, pa zraven izredno spreten orkestrator. Libretist Guido Menaschi je nazval besedilo dramatično romanco. Porabil je zanjo znano Heinejevo pesem o starem kralju, ki je vzel mlado ženo in ji držal mladega in lepega paža, da ji je stregel. Oba, mladi paž in mlada kraljica, sta morala umreti, ker sta se preveč ljubila. Lirske pesmi raztegovati za librete je nemara sploh nevaležno delo. Ravno ta vsebina bi se morda dala izrabiti vendar na bolj dramatičen način, kakor je to storil Guido Menaschi. Manjka pravih dramatiških akcentov. Tkanina dejanja je prelahla. Glasba ne kaže novih potov in cest, ali kar se orkestra tiče, ga zna gospod Parma tako obvladati, kakor kaj redkokdaj izmed tistih naših glasbenikov, ki se z njim bavijo. Druga slika scenično in glasbeno najbolj učinkuje. Početni motiv, ki se pozneje prkarkrat ponavlja, je preveč obrabljjen. Melodramatska godba (širni znani valček v dveh delih), ki pride na vrsto v drugi sliki, in čitanje zaljubljenega paža je muzikalno in libretistovsko prav srečen prizorček kakor še tudi marsikaj drugega. Starega kralja je pel gospod Kondracki, kraljico gospa de Strozijeva in paža gospa Polakova. Vsi trije so bili prav dobri. Glas na pozornici, ki je za razdrapanim in zamazanim pajčolanom zapel pred vsako sliko po eno Heinejevo kitico te stare pesmi, je bil gospod Strmac. Še nekaj! Ta pajčolan, ki prica s svojimi luknjami in marogami o raznih uimih in dolgih letih nesrečnega življenja, je menda za to tukaj, da bi ob gotovih prilikah zadal predstavi poseben čar, poseben poezijo. Tega, gospoda, ni absolutno več zmogel! — Sicer bi bilo še omeniti ženski zbor, ki je pel v drugem dejanju mandolinato. Orkester je bil primeren. Vdoli ga je soliden gospod kapelnik Hrazdira. — Za jako uspešno predstavo »Stare pesmi« smo gledali Leoncavalla »Pagliacci«. O tem libretu, enem najboljših, kar jih ima operna literatura, ni treba trošiti pohvalnih besed. Spesnil ga je komponist sani. Originalen je v osnutku in poln grobe strasti, ljubosumnosti, maščevanja, prezirane ljubezni. Taki močno podčrtani izlivi človeških čustev imajo na odru pravi efekt. In poleg tega obstoja še nad vse mere srečna iznajdba v tem, da trpe tisti ljudje, ki so zato tukaj, da se jim smejejo. Bajazzo trpi, oblečen v belo, smešno obleko z ogromnimi gumbi in obraz pomazan z moko, a na glavi norčavo kučmo! Kolikor bogastva ima dejanje, toliko ga ima tudi godba. Poleg krepke individualnosti in originalnosti razploga z zanimivo in pisano orkestracijo.

Izlivi najglobljih strasti dihaajo v njej in jo delajo živo in efektivno. Mnoge izmed arij si je svet popolnoma udomil. Komu ni znan slovitni prolog, komu ne pesem »Smej se, bajazzo«, ali serenada in še to in ono! Tonija je pel g. Vučkovič. Bil je izboren v maki, igri in petju. Prolog je moral na splošno zahtevo deloma ponavljati. Jako ljubka je bila Nedda, ozir. Colombina gospe Polakove. Da se morda reči, da je bila Nedda še ljubkejša od Colombine. Vso hvalo zasluži gospod Jastrzebski. Igral in pel je s topim čustvom. G. Zvonimir Strmac je bil tudi jako dober, istotako Silvio gospoda Kondrackega. Orkester je bil tak, kakor vse letošnje operne večere. Lahko se ga hvali, tak pa ni, da bi ne bili mi pod našim odrom imeli boljšega. Za časa kapelnika Talicha na primer in Reinerja. V dinamiki in kdovekako fin. Bolj povprečno je dober. Zbor je vedno izborna naštidran. Iz tega seveda še ne sledi, da bi bil v glasovih dovolj močan in lep. He, stari ljubljanski tenorji in basovje, kje ste? Fuit Ilium! — Orkester in pevce je vodil temperamentno gospod kapelnik Sachs. Hiša je bila razprodana, aplavz velik. Paž in kraljica v »Stari pesmi« sta dobila šopke. P.

Razne stvari.

*** Samomor stotnika.** V Temešvaru je izvršil samomor 70letni stotnik i. s. L. Fischer. Pustil je pismo, v katerem piše, da je sit življenja.

*** Velik požar.** V pristanišču Ceiba v državi Honduras je izbruhnil strašen požar, ki je uničil že 23 skupin hiš. Natančnejših podatkov o požaru še ni.

*** Učiteljski naraščaj.** V letošnjem šolskem letu je na vseh avstrijskih moških učiteljskih 7855 dijakov, na 20 ženskih učiteljskih pa 3599 dijakinj, skupaj je torej 11.448 oseb učiteljskega naraščaja.

*** Zagonezna smrt mornarjev.** Iz Budimpešte poročajo, da so dobili v pristanišču Severin na nekem avstrijskem malem tovornem parniku pet mornarjev, ki so bili mrtvi, šteti je bil v agoniji. Vzrok smrti še ni znan.

*** Ruski gozdovi.** Rusija ima ogromno gozdov. Zadnja statistika izkazuje 550 milijonov hektarjev gozda in sicer 180 milj. hekt. v evropski Rusiji. Izvoz lesa je znašal lansko leto čez 7 milijonov ton v približni vrednosti 320 milijonov rubljev.

*** Zrakoplovstvo.** Turški vojaški aviatik Nouri se je dvignil v Jafi in hotel leteti v Jeruzalem. S sabo je imel pasazirja stotnika Ismael Hakkija. Par minut po odhodu je padel stroj s precejšnje višine v morje. Nouri je utonil, Hakki pa se je obdržal na površju in priplaval na breg.

*** Stavka na živnozdravniški visoki šoli na Dunaju.** Služatelji so sklenili večeraj, da zahtevajo takojšnje sistiranje, odnosno odpravo kurzov za podkovne mojstre, odstop rektorja, zopetno izročitev akademiških tal dijaštvu in zgradbo nove živnozdravniške vojaške šole.

*** Sufragetke.** Vsled napada na Velasquezovo Venero so zaprli Nacionalno galerijo, portretno galerijo, Tate galerijo in Wallaca kolekcijo v Londonu. Sufragetka Mary Richardson, ki je razbila kip Venere je prišla pred porotno sodišče, ki je začelo njeno zadevo takoj obravnavati. Obsojena je bila na 6 mesecev ječe.

*** Indijski atentat.** Te dni se je vršila v Kalkuti pred najvišjim sodiščem obravnava proti dijak Roy, ki je obtožen, da je umoril na cesti policijskega inspektorja Ghose in enega njegovih spremljevalcev. Roy je bil oproščen glede hudodelstva umora, glede vprašanja uboja pa se sodišče ni moglo sporazumeti in je obravnavo preložilo.

*** Napad na misijon.** V Laohokovu na Kitajskem je napadlo do 500 Kitajcev tamošnji norveški misijon. Napadalce je spustil v zabarikadiran misijon neki izdajalec-misijonar. Kitajci so vse misijonarje pobili, odnesli vse blago in nato poslopje zažgali. Med drugim so našli v misijonu veliko zalogo različnega streliva, do 700 pušk in več malih topov.

*** Velika povodenj na Ogrskem.** Iz Marmaroš Sihota poročajo o veliki povodnji v tamošnjih okrajih. Več mostov in jezov je odnesla voda. Več vasi in naselbin je pod vodo. Pri Varini je izpodkopala voda 100 m dolg železniški nasip. Pri Hustu je izstopila Tisa in je preplavila ravnino v izmeri 4 km². Več vasi, med temi največja Nemet-Faku, je pod vodo. Prebivalci so se rešili.

*** Nov trik modernih Amerikank.** Ameriški hotelirji in restavratirji so se pritožili, da si napravljajo moderne dame na njihove stroške nove moderne obleke. Pride v restavracijo elegantna dama na večerjo. Pri serviranju že nekako naredi, da ji polije natakak obleko. Da se isogne ho-

telir javnemu škandalu, kupi dami novo moderno obleko. Nek hotelir je dokazal, da je dobila neka, sicer ugledna Amerikanka, na ta način že pet novih modernih oblek.

*** Zrakoplovstvo.** Vojaška komisija je dognala, da je povzročil smrtni padec Elsnerja in pasazirja Srne slab material letalnega stroja. Elsner se je boril do zadnje sekunde z vso odločnostjo in popolnoma miren, da bi preprečil katastrofo. Nevesta Elsnerjevega pasazirja Srne je bila pri poletu navzoča. Vsled katastrofe je obolela in je njeno stanje skoro brezupno. — Aviatik stotnik Downer, učenec centralne aviatične šole v Avonu na Angleškem, je padel iz višine 700 m in je obležal na mestu mrtve.

*** Sufragetke.** Včeraj se je vršila v Londonu preiskava proti sufragetki Richardson, ki je razbila krasen kip Velasqueve Venere. Richardsonova je izpovedala med drugim sledeče: Letos sem že desetič pred sodiščem. Uspeh imate vedno isti, ker če tudi me obsodite v zapor, ne morete doseči izvršitve obsodbe, ker v zaporu stradam do skrajnosti. Res je, da sem razbila kip najlepše ženske mitološke zgodovine. To sem storila v protest vladi, ki hoče uničiti najlepši značaj moderne zgodovine, Pankhurstovo. Dokler ne bo ljudstvo prenehalo trpeti, da se razdira človeško življenje, toliko časa bo vsak kamen, ki se ga vrže name zaradi razbitega kipa, živo pričal o ljudski moralni in politični hinavščini.

*** Nj. veličanstva dvorni svetniki.** Ljubeznivi dunajski pisatelj Hermann Bahr, ki je zdaj v trenutkih počitka tudi nekoliko katoliško navdahnjen, je v Berlinu objavil članek »O Njega veličanstva dvornih svetnikov.« Najprej pripoveduje, kako je že v mladih letih spoznal važnost dvornih svetnikov. V družbi svojega očeta in nekega starikevega gospoda je šel Bahr po železniškem tiru. Priskočil je železniški čuvaj in zagrmel, da je prepovedano hoditi po tiru. Tedaj pa se je vzravnal starikevi gospod in z nepopisno imenitnostjo povedal: »Jaz sem dvorni svetnik Krause.« Ko je čuvaj zaslišal, da ima opraviti z dvornim svetnikom, se je tako vstrašil, da je skoro s tira padel. Od takrat pravi Bahr se je še neštokrat prepričal, da je dvorni svetnik v Avstriji človek, kateremu je ravno vse to dovoljeno, kar je drugim ljudem prepovedano. To spoznanje je sedaj Bahr narokoval dolgo vrsto porednih in strupenih opomb, ki jih je napisal o delovanju dvornih svetnikov. Pozna jih dovolj, saj živi na Dunaju, kjer je dvornih svetnikov, kakor listja in trave. Po Bahravi sodbi so vsega zla v Avstriji krivi dvorni svetniki, ti najizrazitejši reprezentantje avstrijskega birokratizma. Višek Bahrave porednosti pa tiči v tem, da neusmiljeno izrablja prof. Redlicha poročilo o avstrijski upravi. Redlich je državni poslanec in eden najpametnejših mož med poslanci. Sam zlodej je njegovo poročilo spravil Bahr v roke, da jo je izkoristil za svojo satiro na dvorne svetnike.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 13. marca. Čehi nadaljujejo danes obstrukcijo. Javljajo se k protokolu ter stavljajo izpreminjevalne in popravljajne predloge. Predsednik jim po vrsti jemlje besedo. Dogajajo se burni prizori. Poslanec Stanev kliče z mogočnim glasom: Brez češkega dež. zbora ni državne zbor. Posl. označuje Stürgkha kot kršitelja narodnostnega miru v Avstriji.

Opoldne prekine predsednik ne-pričakovano sejo. Takoj nato se je razvedelo, da je prevzel predsednik poljskega kluba dr. Leo novo posredovalno akcijo. Nemški poslanci s Češkega so dopolne sklenili v principu razpravljati o novih volitvah v češki dež. zbor, če Čehi ustavijo obstrukcijo. Čehi so sicer izjavili, da je to popolnoma nemogoče, vendar pa se je dr. Leu posrečilo začeti z novimi pogajani. Vse češke obstrukcionistične stranke so se po prekinjenju seje dr. zbor sestale h konferenci v kateri so se vršila zadnja odločilna posvetovanja. Sestanka so se udeležili pozneje tudi dr. Sylvester, dr. Leo in Stürgkh. Min. predsednik je izjavil: Vlada je pripravljena počakati, da se kriza razplete, če obljubi češki agrarci, da bodo pustili kreditno predlogo brez prvega branja v odsek in če se določi natančni termin tekom katerega bi morala biti brambna reforma sprejeta. Predlagalo se je nadalje, da naj se v današnji seji oglasi dež. brambni minister z ekspozicijem o brambni reformi. Nato naj se seja dr. zbor zaključi in prihod-

nja seja vrši tekom prihodnjega tedna. Med tem pa naj se nadaljujejo pogajanja.

Češki agrarci so po dolgem posvetovanju vse predloge odklonili. Stürgkh, Leo in Sylvester so zapustili češko posvetovalnico. Dr. Leo je še zaklical: Tekom ene ure bo vse gotovo. To izjavo smatrajo splošno kot napoved, da bo še tekom popoldneva kriza dospela do vrhunca in da bo usoda parlamenta zapečatena.

V trenutku traja pavza še naprej. Iznova krožijo vesti o novih pogajanjih, ki naj omogočijo odložitve krize, tako da bi parlament še le prihodnji teden prišel do odločitve. Razpoloženje je pesimistično in splošno se pričakuje še danes popoldne burni konec zasedanja.

Demonstracije na Dunaju.

Dunaj, 13. marca. Danes dopoldne je prišlo na dunajskem vseučilišču do velikih demonstracij. Italijani so hoteli demonstrirati za italijansko fakulteto ter na ta način odgovoriti na včerajšen protest Jugoslovancev. Prišlo je tudi nekaj Jugoslovancev, ki so se postavili proti Italijanom. Policija je posegla vmes in potisnila Jugoslovane v Bethovnovovo ulico. Italijane, ki so imeli zasedeno rampo so napadli nato Nemci. Pri tem je prišlo do hudega pretepa. Policija je napravila močan kordon in ločila sovražne skupine. Proti 1. popoldne je zavladal mir. V jugoslovanskih dijaških krogih vlada hudo razburjenje, ker se je zvedelo, da so včeraj Italijani napadli 3 jugoslovanske dijake iz Revoltelle ter jih krvavo pretepli. Le neka patrulja bosanskega polka jih je rešila.

»Revoltella«.

Trst, 13. marca. Snoči ob 10. so napadli laški dijaki Revoltelle na Aqedottu dalmatinskega Hrvata Iliča in brata Tonaseo. Stražnik je odvedel napadene na stražnico. Pol ure pozneje so isti italijanski dijaki napadli Hrvata Bruvinjaka, ki je moral poklicati na pomoč patruljo bosanskega polka, ki ga je spremlila na pol. postajo.

Razredna loterija.

Dunaj, 13. marca. Danes je četrty dan žrebanja. 10.000 kron je zadela srečka 21.366, 5000 kron pa št. 8959.

Afera Šviha.

Praga, 13. marca. Kakor poročajo listi, je imel dr. Šviha pred vsem nalogo, da čuva nad razmerjem čeških politikov napram inozemstvu. Šlo je pred vsem za poslanca Klofača.

Vojna ali mir?

Pariz, 13. marca. Francoski krogi so nad odločitvijo izjavami v petrogradski »Birževija Vedomosti«, ki jih pripisujejo vojnemu ministru Suhomlinovu, zelo vzradoščeni. Listi pravijo, da je Rusija stopila sedaj iz svoje pasivnosti in da je pripravljena za vsako aktivno akcijo.

Petrograd, 13. marca. Oficijozna »Rossija« pravi, da je razburjenje nemškega in avstrijskega časopisja nad razmerjem med Rusijo in Nemčijo pretirano. Rusija je v politiki konservativnih načel in trditelj, da je konec rusko-nemškemu prijateljstvu, je legenda. Rusija nima agresivnega namena.

Vreme.

Pariz, 13. marca. Listi poročajo, da vladajo v Sredozemskem morju hudi viharji. V pristanišču Melilla se je potopilo več ladij.

London, 13. marca. Iz Manille poročajo o hudih viharjih. 17 ladij je v nevarnosti, 3 velike ladje so se potopile, med njimi tudi neki italijanski parnik.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Drač, 13. marca. Ko je v nedeljo molil pri maši pravoslavni metropolit za srbskega, črnogorskega in grškega kralja, so začeli Albanci demonstrirati in bi bili metropolit stepli, da se jim ni umaknil.

Drač, 13. marca. Zographos je brzojavil mednarodni komisiji, da bo dal rabiti proti albanskim četam, če bi prekoračile mejo, orožje.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 13. marca. Vladni krogi so z izidom volitev v sobranje zelo zadovoljni. Sobranje bo sklicano v drugi polovici marca k izrednemu zasedanju.

Bolgarska.

Sofija, 13. marca. General Savov je dospel predvčerajšnjem iz Pariza, da bo zaslišan v soboto pred državnim sodiščem.

Grška in Rumunska.

Bukarešta, 13. marca. Kralj Konstantin in prestolonaslednik Juri grški dospeta 10. junija v Bukarešto. Ob tej priliki se izvrši oficijalna zaročba grškega prestolonaslednika s princeso Elisabeto.

Gospodarstvo.

— Obrestna mera. Avstro-ogrška banka je zopet znižala obrestno mero in sicer od 4 1/2 na 4 %. To je že tretje znižanje v tekočem letu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. marca: Danica Jankovič, rejenka, 4 mesece. Streliška ulica 15. — Ivana Zajc, mestna uboga, 66 let, Karlovska cesta 7. — Fran Pözl, rejenec, 5 mesecev, Metelkova ulica 5.

Dne 12. marca: Florentina Rudesch, hišna posestnica, 81 let, Stari trg 21. — Katarina Vrhovc, žena vpo-kojenega paznika prisilne delavnice, 72 let, Pod trančo 2. — Andrej Bez-laj, užitar, 84 let, Radeckega cesta št. 9. — Marija Zupančič, hči trgovskega sluga, 15 mesecev, Vrhovčeva ulica 14.

Dne 13. marca: Florijan Čehun, dninar, 64 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici.

Dne 9. marca: Peter Pogačnik, posestnikov sin, 13 let.

Dne 11. marca: Viktorija Peterlin, mizarjeva hči, 18 let. — Amalija Sedej, hči čevljarkega pomočnika, 3 leta. — Frančiška Kukovica, tovarniška delavka, 41 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne poloke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnjenje in ono nevšečno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpin na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Samo za one kadilce cigaret, ki glede na svoje zdravje radi vsak dan 1 do 2 vinarja več izdajo:

»Modiano Club Specialite.«

Najdražje pa tudi najboljše.

Na zdravniško priporočilo so lako stročnice antinikotinske kakor tudi listki nepotiskani, na vsakem posameznem je pa iz vodnega tiska razvidna varnostna znamka in ime izdelovalca

?

Pazite na dan 25. marca t. l.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dun. borze 13. marca 1914.

Maložbeni papirji.	Benzini	Blagovni
4% majeva renta	82-90	83-10
4-2% srebrena renta	86-10	86-30
4% avstr. kronska renta	83-25	83-45
4% ogr. kronska renta	82-40	82-60
4% kranjsko dež. posojilo	—	89-—
4% k. o. češke dež. banke	88-—	89-—

Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/2	442-—	452-—
„ „ 1864	680-—	690-—
„ tiske	293-50	303-50
„ zemeljske I. izdaje	282-—	292-—
„ „ II.	243-—	253-—
„ ogrske hipotekne	227-50	237-50
„ dun. komunalne	469-—	479-—
„ avstr. kreditne	475-—	485-—
„ ljubljanske	60-—	65-—
„ avstr. rdeč. križa	52-50	56-50
„ ogr.	31-75	35-75
„ bazilika	27-—	31-—
„ turške	225-50	228-50

Dolgoročne.		
Ljubljanske kreditne banke	405-—	407-—
Avstr. kreditnega zavoda	637-60	638-60
Dunajske bančne družbe	531-50	535-50
Južne železnice	104-60	105-60
Državne železnice	712-—	713-—
Alpine-Montan	841-10	842-10
Češke sladkorne družbe	303-—	305-—
Zivnostenske banke	1015-—	1025-—

Valute.		
Cekini	11-38	11-42
Marke	117-80	118-—
Franki	95-35	95-55
Lire	65-—	65-20
Rubliji	252-75	253-75

Meteorološko poročilo.

Vilma and marion 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
12. 2. pop.	741-1	6-1	sl. j. vzh.	jasno
„ 8. v.	741-4	1-7	sl. jug.	„
13. 7. aj.	740-5	-1-8	gr. svzh.	„

Srednja včerajšnja temperatura 20°, norm. 30°. Padavina v 24 urah mm 0,0.

Potrtega srca javljamo vsem so-rodnikom, znancom in prijateljem žalostno vest, da je naša dobra, skrbna soproga, mati, stara mati, tašča, gospa

Katarina Vrhovec roj. Homer

dne 12. marca ob 3/49 zvečer, v 71. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti, izdihnila prebago svojo dušo.

Pogreb nepozabne se vrši v soboto 14. marca ob 2. popoldne iz hiše žalosti Pod Trančo št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v stolnici in po ostalih drugih cerkvah.

Ljubljana, 13. marca 1914.

Rodbine:
Vrhovec, Kukla, Lampret.

Zanesljiva

blagajničarka

se sprejme za april.

Lastnoročno pisane ponudbe na amer. čevljarnice v Ljubljani.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIZEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXXIII. (1914).

Izšla po 3 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v avstrijskih ter stoji vse leto g K 20 h, pol leta 4 K 50 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele iz K 20 h na leto Posamezni avstrijski se dobivajo po 50 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

Dobrotvoriteljnega društva Blagodat v Ljubljani

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 29. marca 1914 ob 9. uri dopoldne v društvenem prostoru na Rimski cesti št. 6 (prilijše, desno).

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje zapisnika lanskega ustanovnega zbora.
3. Poročilo tajnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo preglednikov in odobrenje računov.
6. Določba vpisnine.
7. Volitev treh članov nadzornišva.
8. Razno.

Prosi se obile udeležbe članov.

V Ljubljani, dne 13. marca 1914.

ODBOR.

Brez posebnega obvestila.

Original plošče „Gramofon angel“ preje K 4—, sedaj K 3—
Original plošče „Zonophon“ preje K 250, sedaj K 2—
Tovrniška zaloga avtomatov gramofonov in plošč

Gramofoni od K 20 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva Favorite, Columbia, Jumbo, Eden, Zonophon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev in pevke: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust. Ceniki brezplačno.

Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njegov večletni član, gospod

VINKO PUSTOVRIH

trgovac v Celju

ene 11. marca 1914, popoldne ob 3. uri v 43. letu po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspa. Pogreb predragega pokojnika bode dne 13. t. m. ob 3. uri iz tamkajšnje bolnice na okoliško pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin!

1924

Ljubljana, dne 13. marca 1914.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opalov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Spomladne modele

za dame in deklice priporoča tvrdka

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19.

Za gospode in dečke

največja izbora

958

oblek in površnikov

najnovejšega kroja. Priznana najnižje cene.

Solidna postrežba!

Solidna postrežba!

Avstr. amerikan.

zaloga čevljev

Prešernova ul. 52.

12⁵⁰

16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti,
:: priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.

Podpisana slav. občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzela

gostilno „pri Golobčku“ sv. Petra cesta št. 26

kjer se bodem potrudila slav. občinstvu postreči z dobro kuhinjo in pristnimi pijačami. — Teči se Budojeviško pivo.

Z velespoštovanjem

1003

A. A. Petek.

Naznanilo.

Podpisana si dovoljuje slav. občinstvu v Ljubljani in rodoljubom z dežele vljudo naznaniti, da sem prevzela staro, vobče znano

restavracijo „pri Levu“ v Ljubljani, Marije Terezije cesta

v bližini juž. in drž. kolodvora. Priporočam se slav. občinstvu za poset, stregla bodem z dobro domačo kuhinjo in pristnim dobrim vinom ter svežim puntigamskim pivom. Pri restavraciji je lep senčnat vrt z velikim salonom za prireditve večjih shodov in drugih zabav. Tudi zimski hlev na razpolago.

Bilježim z odlič. spoštovanjem

1022

J. Strgulc.

Ne zamudite
ugodne prilike!

Redka priložnost!

Samo nekaj dni!

Popolna razprodaja

cele zaloge čevljev

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih i. t. d. najnovejšo oblike bode od 16. t. m. dalje

v Wolfovi ulici šte. 14

globoko pod lastno ceno.

Nadalje se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarskih potrebščin ter sploh vsa prodajalniška oprava istotam pri

Združenih čevljarjih,
Wolfova ulica 12—14.

994

Vprašajte

svojega hišnega zdravnika, ki Vam potrdi, da v nobenem gospodarstvu ne sme manjkati dobrega razkužila. Za umivanje ran in ranitev, za razkuževanje ob bolniški postelji, za intimno damsko toaleta (irigacijo) je najboljšje porabljati

LYSOFORM

1—2% raztopline. Lysoform je preiskušeno, že desetletja pripoznano in znanstveno preiskano razkužilo. Dobiva se z navodilom vred v vsaki lekarni in drogeriji, originalna steklenica 80 vinarjev. Za razkuženje ust se izdela Lysoform s poprovo meto (steklenica à K 160). Zanimivo knjigo »Zdravje in desinfekcija« pošlje na zahtevo zastoj A. HUBMANN, referent »Lysoformwerke« Dunaj, XX, Petraschgasse 4. Kupujte Lysoform le v originalnih steklenicah z navodilom. Svarimo pred ponaredbami.

Berson

gumijevi podpetniki so najboljši!

Sirolin "Roche"

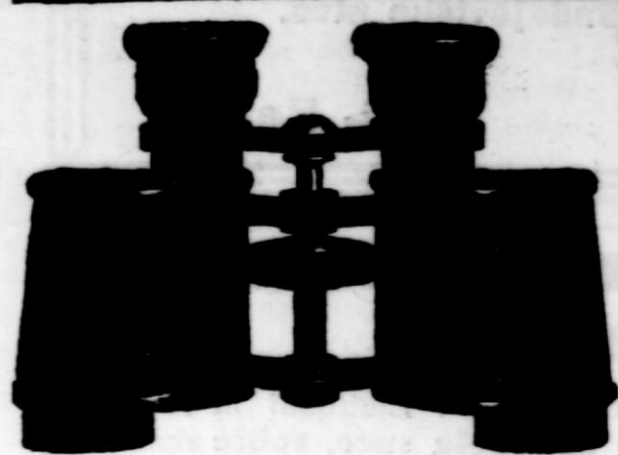
olajša in ozdravi bolezni v prsih kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Originalni zavitek 4 K.

Dobiva se po vseh lekarnah.

V soboto, dne 14. marca, **bode že za dobiti** **ostankih** **za obleke, najmodernejšje in od navadne do** **najboljše kakovosti — za skoro polovične** **cene pri podjetju zvezdnih tkanin „HERMES“** **Selenburgova ulica št. 5, v prvem nad-** **stropju nasproti glavne pošte.** **Prodaja se samo vsako sredo in soboto.**

Prporoča se kot strokovnjak
Zahtevajte K. JURMAN **cenik.**
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.
Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno
očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino,
važno za dalekovidne.

Škraj nova
špecerijska oprava
se takoj prodaja. 1004
Poizve se Ljubljana, Marije
Terezije cesta št. 7 levo.

Lepo stanovanje

na solnčni legi s 3 oziroma 4 sobami
se lažje za avgust termín.
Ponudbe pod „avgust“ na uprav.
Slov. Naroda. 392

Lov v najem

se odda v Zgor. Krmi pod Tri-
glavom za dobo 5 let. Prostor ob-
sega 500 ha v okrožju pod Kredarico.
Nahaja se v teri revirju mnogo divjih
kozlov, rušev v, planinskih zajcev in
belih gorskih jerebic.
Dražba se bo vršila v podobčini
Zasip v gasilskem domu dne 13.
aprila 1914 od 3. do 4. ure popoldne.
Natančneje pogoje daje pismeno:
Srenja Zasip, p. Bled. 985

!! Umetniške razglednice !!
Priznana vedno novosti.
.. Pisemski papir ..
v največji izbori priporoča
Marija Tičar, trgovina papirja itd.
Ljubljana, sv. Petra cesta 26.
Na deželo se pošilja na izbiro. 4063

16⁵⁰

12⁰⁵

Kvalitativno najfinejšo in nogam najbolj priležno obutev za dame in gospode.
Frave ruske galoše, gamaše i. t. d. priporoča

Anglo zaloga čevljev Anton Novak, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Od danes naprej
vedno sveže

p i v o

1/2 litra vrček po 20 vin, steklenica
1/2 litra čez ulico ravno tako 20 vin.
priporoča 837

Anton Maver
hotel „Vega“, Spod. Slška 26.

Omožitev.

Čednemu, zdravemu dekletu ali pa
mladi vdovi s 50.000 kronami razpolo-
ljive dote, v starosti med 20. in 30. letom,
se nudi lepa prilika za takojšen res
srečen zakon, ker so vsi pogoji za to dani.
Dota se bode pupilarno varno zavarovala
na velikem premoženju.

Le resne ponudbe se prosijo na
upravnistvo „Slov. Naroda“ pod šifro
„April 1914/1005.“

Stroga diskrecija zajamčena.
Pošteni in resni posredovalci niso
izključeni. 1005

Uradnikom
aktivnim vseh kategorij 249

profesorjem in učiteljem
katerih neobremenjena služnina znaša naj-
manj K 2300.— na leto, dalje

penzionistom

ki imajo vsa jK 1400.— pokojnine, dovoljuje
posojila

na podlagi življenjskega zavarovanja, proti
zaznambi na služnino, oziroma pokojnino
na prvem mestu in proti primernemu po-
roštvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30-
letno amortizacijsko dobo

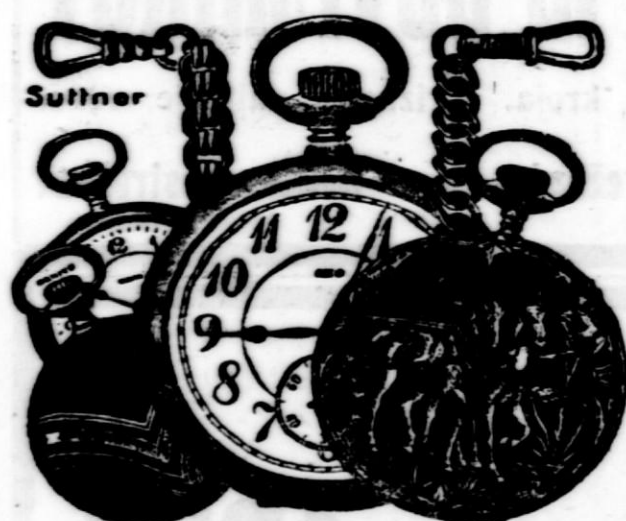
„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Po-
drobna pojasnila daje brezplačno „Generalni
izstop banke „Slavije“ v Ljubljani“

Mestni trg št. 25. **H. Suttner, Ljubljana** Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Največja zaloga
ur, juvelov,
zlatnine in
srebrnine.

Tovarniška znamka
„IKO“
Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

Za pomladno in poletno sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek
za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko

Ali je dobiti točno in neškodljivo učin-
kujočega sredstva proti
mečki oslabelosti?

Velezanim opis o presenetljivem razkritju
nemškega potovalca po Afriki (pripo-
znano tudi od številnih nemških in ino-
zemskih profesorjev in zdravnikov) raz-
pošilja za 20 h za poštino v zaprtem
dvojnem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83, (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej
brezuspšno rabili vse mogoče (aparate,
kroglice, metode, praške takozvane oja-
čila itd.), mi bodo po prečitjanju mojega
opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na
razpolago samo omejeno število eksem-
plarov. 4563

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Nič ne pomaga!

Vse vplije je glas vpljočega v puščavi. Ker
prave angloške

gramofone in originalne
gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.
Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi
svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sočna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslušanje popolnoma brezplačno.
A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd.
London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homo-
phon Compny Berlin.

Veliko godbene avtomate vedno v zalogi.
NOVOST! Samograjčki klavir z varijanjem na peto. NOVOST!
3513 **Od dobrega najboljši!**
Lastna delavnica za popravila. Ceniki franko;

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživljenje in smrt s manjšimi
12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 60,700-730-10 — kapitalsno odločeno in kapitalsko K 120,000-304-25
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovensko narodno upravo.

Vsa polaganja daje
Generalno zastopstvo v Ljubljani Cigni pisarne so v
osrednji bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!